

MESTNA OBČINA MARIBOR
Svet invalidov

POROČILO O REALIZACIJI AKCIJSKEGA NAČRTA ZA IZBOLJŠANJE ENAKIH MOŽNOSTI ZA INVALIDE V MESTNI OBČINI MARIBOR (JANUAR 2026)

KAZALO

SPREMNA BESEDA ŽUPANA MOM	5
I. UVOD.....	6
SEZNAM KRATIC.....	7
II. PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI.....	8
1. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI.....	8
1.1. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI	8
1.2. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE MESTNIH SLUŽB.....	10
2. SKRB OBČINE ZA ZDRAVJE.....	14
2.1. SOFINANCIRANJE IN IZVAJANJE OSNOVNIH IN DODATNIH PROGRAMOV ZDRAVSTVENEGA VARSTVA	14
2.2. SODELOVANJE Z VARUHO BOLNIKOVIH PRAVIC	16
3. POKLICNA REHABILITACIJA.....	16
3.1. ZAGOTOVITEV DOSTOPNOSTI REHABILITACIJSKIH PROGRAMOV	17
3.2. UREDITEV IN IZVAJANJE ZAKONODAJE	17
3.3. OSEBNA ASISTENCA	17
4. STROKOVNO – PODPORNE SLUŽBE	18
4.1. OSVEŠČANJE ZAPOSLENIH O INVALIDIDH	19
4.2. OSVEŠČANJE POTENCIALNIH SPONZORJEV	19
4.3. INFORMACIJSKA DOSTOPNOST STROKOVNO PODPORNIM SLUŽB.....	19
4.4. STROKOVNO PODPORNIM PROGRAMI PO PODROČJIH	19
4.5. IZGRADNJA STROKOVNIH KAPACITET DRUŠTEV	19
5. DOSTOPNOST.....	19
5.1. JAVNE POVRŠINE	20
5.2. JAVNE SANITARIJE	20
5.3. PARKIRANJE NA JAVNIH PARKIRNIH MESTIH.....	20
5.4. JAVNI TRANSPORT	22
5.5. TAKSI SLUŽBA.....	24
5.6. KULTURA	24
5.7. JAVNI SEKTOR.....	25
5.8. JAVNE PRIREDITVE.....	25
5.9. ZASEBNI SEKTOR.....	25
5.10. RAZNO	25
6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE.....	26
6.1. VSEŽIVLJENJSKO UČENJE	26
6.2. RAZVIJANJE KONCEPTA INKLUZIJE	27
6.3. OSVEŠČANJE O INKLUZIJI	27
6.4. DOSTOPNOST IZOBRAŽEVANJA.....	27
6.6. USPOSABLJANJE PROSTOVOLJCEV ZA DELO Z OTROKI S POSEBNIMI POTREBAMI	28

6.7. IZOBRAŽEVANJE DELOVNIH INVALIDOV IZ GOSPODARSTVA IN BREZPOSELNIH DELOVNIH INVALIDOV	28
6.8. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE	28
7. ZAPOSLOVANJE, MATERIALNA IN SOCIALNA VARNOST	28
7.1. POVEČANJE ZAPOS LJIVOSTI OSEB Z INVALIDNOSTJO	29
7.2. SPREMINJANJE NEUSTREZNE ZAKONODAJNE UREDITVE	31
7.3. SISTEMATIČNO RAZŠIRJANJE PROMOCIJE DUŠEVNEGA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU MED GOSPODARSKE SUBJEKTE	32
7.4. SEZNANJANJE INVALIDSKIH ORGANIZACIJ, DELODAJALCEV IN OSEB, KI DELAJO Z INVALIDI Z ZAKONODAJO	32
7.5. SOCIALNA VKLJUČENOST	32
7.8. OHRANJANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV V OBČINSKI UPRAVI	35
7.9. VKLJUČITEV OBČINSKE UPRAVE V MREŽO DELODAJALCEV V OKVIRU ZAPOS LITVENE REHABILITACIJE	35
7.10. OPOZARJANJE PRISTOJNIH SLUŽB NA OVIRE PRI ZAPOSLOVANJU	36
7.11. PODPORNO OKOLJE ZA RAZVOJ PODJETNIŠKIH IDEJ INVALIDOV	36
7.12. RAZVOJ NOVIH PROGRAMOV ZA ZAPOS LITEV INVALIDOV	36
7.13. OMOGOČATI INVALIDOM VKLJUČEVANJE V STORITVE ZAPOS LITVENE REHABILITACIJE NA DALJAVO	36
8. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE	36
9. KULTURA	38
9.1. VKLJUČEVANJE OSEB Z INVALIDNOSTJO V KULTURNE DOGODKE IN PRIREDITVE ..	38
9.2. POBUDA KULTURNIM USTANOVAM	40
9.3. SISTEMATIČNO VKLJUČEVANJE UPORABNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI V KNJIŽNIČNE STORITVE	40
9.4. OSVEŠČANJE KADRA O POTREBAH INVALIDOV	42
9.5. INFORMACIJE O DOSTOPNOSTI KULTURNIH DOGODKOV	42
9.6. PODPORA MOM IN SVETA INVALIDOV PRI KULTURNIH PROGRAMIH INVALIDSKIH DRUŠTEV	42
10. ŠPORT IN REKREACIJA	44
10.1. SPODBUJANJE AKTIVNEGA NAČINA ŽIVLJENJA INVALIDOV	44
10.2. ORGANIZIRANJE SKUPNIH ŠPORTNIH IN ŠPORTNO REKREATIVNIH DOGODKOV V OKVIRU SIMOM	44
10.3. VZPODBUDITI IN OMOGOČITI MLADIM INVALIDOM UKVARJANJE S ŠPORTOM	46
10.4. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI ŠPORTNIH VSEBIN IN OBJEKTOV	46
10.5. IZOBRAŽEVANJE ZA TRENERJE INVALIDSKIH ŠPORTOV ZA PRIDOBITEV LICENCE ZA TRENERJA	49
V INVALIDSKIH DRUŠTVIH SE SOOČAJO Z VELIKIM POMANJKANJEM TRENERJEV Z LICENCO ZA POSAMEZNE INVALIDSKE ŠPORTE. NA TEM PODROČJU BO POTREBNO NAJTI USTREZNO REŠITEV, KI JE ŠE NI.	49
10.6. MOŽNOST TERMINSKEGA ZAKUPA BAZENA ALI DRUGIH ŠPORTNIH KAPACITET ..	49
11. RELIGIJA	49
11.1. DOSTOP DO VEROIZPOVEDI	49

12. VKLJUČENOST INVALIDOV V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA	49
12.1. VKLJUČITEV DRUŠTEV V PROCES OBLIKOVANJA POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA S STRANI MOM.....	50
12.2. PODPORA MOM PRI VPLIVANJU DRUŠTEV NA OBLIKOVANJE POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA.....	50
12.3. ZAGOTAVLJANJE OBVEŠČANJA O POLITIČNIH TEMAH	51
12.4. POSREDOVANJE INFORMACIJ O VOLITVAH IN OMOGOČITI SVOBODNO ODDAJO VOLILNEGA GLASU	51
13. OBČINSKI AKTI.....	51
13.1. SPREMLJANJE NEUSTREZNIH ZAKONSKIH UREDITEV PREKO INVALIDSКИH DRUŠTEV IN ISKANJE MOŽNOSTI ZA NJIHOVO IZBOLJŠANJE	51
13.2. POBUDE ZA SPREJEMANJE IN IZVAJANJE OBČINSКИH AKTOV	51
13.3. PODPORA MOM PRI DAJANJU POBUD IN VPLIVANJU NA SPREJEMANJE ZAKONODAJE NA NACIONALNI RAVNI	52
13.4. DOSTOPNOST OBČINSКИH AKTOV V PRIPRAVI	52
14. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA	52
14.1. BREZPLAČNA UPORABA PROSTOROV MOM	52
14.2. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV INVALIDSKEGA VARSTVA	52
14.3. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA INVALIDOV	54
14.4. SOFINANCIRANJE ZAPOSILITEV INVALIDOV V PROGRAMIH JAVNIH DEL	54
14.5. VSEBINSKA IN FINANČNA PODPORA OSVEŠČANJU JAVNOSTI	54
14.6. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA SVETU INVALIDOV	55
15. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA.....	55
14.1. ZAGOTAVLJANJE STROKOVNEGA KADRA	55
14.3. USPOSABLJANJE UPRAVNIH DELAVCEV	56
14.4. USPOSABLJANJE IN OSVEŠČANJE DRUGEGA STROKOVNEGA KADRA.....	56
16. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV SPREJETIH UKREPOV	56
16.1. PERIODIČNO SPREMLJANJE SPREJETIH UČINKOV	56
16.2. JAVNO OBJAVLJANJE DOKUMENTOV O DELOVANJU SVETA INVALIDOV	56
17. MEDNARODNO SODELOVANJE.....	56
17.1. IZMENJAVA MEDNARODNIH DOBRIH PRAKS	57
17.2. PODPORA PRI PRIJAVAH PROJEKTOV S PRIPOROČILI IN PRIJAVA PROJEKTOV SKUPAJ Z MOM	58
III. SKLEPNE MISLI.....	58

Fotografija na naslovni strani: Sodni stolp/ Sodni stolp tower_Stader
(vir:<https://www.visitmaribor.si/si/medijsko-sredisce/mediateka/>)

SPREMNA BESEDA ŽUPANA MOM

Spoštovani!

Maribor že skoraj sedemnajst let sodeluje v projektu Občina po meri invalidov, kar odraža našo dolgoletno zavezanost ustvarjanju dostopnega in vključujočega mesta. Sodelovanje z invalidskimi organizacijami ter Svetom invalidov Mestne občine Maribor je izjemnega pomena, saj nas nenehno opominja, da mora biti mesto prijazno za vse prebivalce – ne glede na njihove zmožnosti ali življenjske okoliščine.

Tudi v letošnjem letu bomo nadaljevali z izvajanjem ukrepov, ki prispevajo k izboljšanju enakih možnosti in kakovosti življenja oseb z invalidnostjo. Danes je v

Mariboru približno 300 kilometrov pločnikov prilagojenih za varen dostop, številna križišča imajo spuščene robnike, najbolj obremenjeni prehodi za pešce pa so opremljeni z zvočnimi semaforji. Z izboljšavami prometne infrastrukture in javnih površin želimo omogočiti enakopravno sodelovanje vseh v vsakdanjem življenju mesta.

Mobilnost je temelj samostojnosti, zato še naprej razvijamo brezplačne storitve, kot so vozilo Maister, projekt Prostofer ter brezplačni javni potniški promet, ki številnim občankam in občanom olajšajo dostop do storitev ter večjo vključenost v skupnost.

Posebno pozornost namenjamo tudi dostopnosti športnih in rekreativnih površin. Naši parki in igrišča postajajo vse bolj vključujoči, saj jih postopno dopolnjujemo z napravami za gibalno ovirane. V okviru participativnega proračuna smo letos nadgradili štiri lokacije – v Brezju, Malečniku, Pekrah in Bresternici – kjer so urejene vadbene površine, namenjene rekreaciji vseh generacij.

Maribor se vse bolj uveljavlja tudi kot mesto, ki podpira šport brez meja. Januarja lani smo bili ponosni gostitelji svetovnega prvenstva v alpskem smučanju za invalide, kar je še en dokaz, da smo sposobni ustvarjati odprto in povezovalno okolje tudi na mednarodni ravni.

Lani smo obeležili tudi pomembne jubileje na področju skrbi za invalide, med drugim 30-letnico delovanja Društva vojnih invalidov Maribor ter 149 let od ustanovitve prvega društva, ki je v Sloveniji skrbelo za vojne invalide in je delovalo prav v našem mestu. Ta tradicija solidarnosti nas zavezuje, da še naprej gradimo skupnost spoštovanja, enakosti in podpore.

Naš cilj ostaja jasen – ustvariti mesto, ki upošteva potrebe vseh generacij, spodbuja aktivno in dostojanstveno življenje ter omogoča polno vključenost vseh prebivalcev. Pri tem pomembno vlogo igrajo tudi prihodnji projekti, kot sta Center Rotovž in urejanje nabrežja Drave, ki bosta v celoti prilagojena tudi gibalno oviranim.

Iskrena hvala vsem, ki s svojim delom, pobudami in sodelovanjem prispevate k bolj dostopnemu in vključujočemu Mariboru. Prepričan sem, da bomo tudi v prihodnje skupaj ustvarjali mesto, kjer se vsak posameznik počuti sprejetega in enakovrednega.

Aleksander Saša Arsenovič
župan Mestne občine Maribor

I. UVOD

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije se število invalidov povečuje. To je v glavnem posledica staranja prebivalstva, prav tako gre večje število invalidov pripisati pogostejšemu pojavljanju kroničnih bolezni, kot so sladkorna bolezen, srčno – žilne bolezni, rakava obolenja in duševne motnje.

Mestna občina Maribor (v nadaljevanju MOM) je že v decembru 2010 na osnovi dobre realizacije Akcijskega načrta za izboljšanje enakih možnosti za invalide v Mariboru 2010 – 2014 pridobila listino »Občina po meri invalidov.« Mnoge ovire za invalide v MOM so bile z izvedenimi ukrepi odpravljene, mesto in meščani so postali invalidom prijaznejši. Kot nadaljevanje so invalidska društva in organizacije pripravili predloge za Akcijski načrt 2022 – 2027, s katerim bomo ob podpori župana nadaljevali politiko občine po meri invalidov. Prizadevali si bomo, da realiziramo čim več zadanih nalog.

Mestna občina Maribor se zavzema za izvajanje ukrepov, s katerimi bo spodbujala odpravljanje neenakosti, enakovredno vključevanje invalidov ter varovanje in spoštovanje pravic in osebne integritete invalidov. V Akcijskem načrtu 2022-2027 so upoštevani predlogi invalidskih društev za izboljšanje enakih možnosti invalidov. Za uspešno izvajanje zastavljenega Akcijskega načrta je ključnega pomena sodelovanje invalidov in invalidskih društev s strokovnimi službami MOM. Ukrepi se bodo uresničevali postopoma, glede na razpoložljiva sredstva.

Splošni cilj, ki ga želimo doseči z izvajanjem Akcijskega načrta, je doseči tako družbo, da bodo imeli vsi državljani enake možnosti. Mestna občina Maribor je pri zastavljanju svojih ciljev upoštevala mednarodne in nacionalne smernice ter utrip lokalnega okolja, in kot ključne opredelila naslednje cilje:

- zagotavljati arhitekturno, komunikacijsko in informacijsko dostopnost in s tem krepiti enake možnosti samostojnega in neodvisnega življenja invalidov;
- osveščati javnost o potrebah invalidov in dvigovanje ravni zavesti o aktivni vlogi invalidov, njihovih pravic do izenačitve možnosti in do zaščite pred diskriminacijo;
- zagotavljati podporo strokovno podpornih služb pri izvajanju in razvoju programov za vključevanje invalidov v vsa področja družbenega življenja;
- spodbujati medsebojno sodelovanje vseh služb in organizacij, ki pokrivajo življenje invalidov z namenom, da zagotovijo invalidom optimalne pogoje za enake možnosti za neodvisno življenje in vključevanje v družbene procese.

V letu 2009 je bil ustanovljen Svet invalidov MOM, ki ga sestavljajo predstavniki invalidskih organizacij in predstavniki strokovnih služb MOM in je nepogrešljiv posvetovalni organ župana. Svet invalidov skrbi za realizacijo Akcijskega načrta, izvaja koordinacijo med MOM in invalidi, spodbuja aktivnost invalidov in nudi administrativno podporo aktivnostim Sveta. Strokovni sodelavki Društva študentov invalidov Slovenije v Svetu invalidov Mestne občine Maribor vodita delo štirih delovnih skupin in sicer:

- Delovno skupino za zaposlovanje in socialno varnost,
- Delovno skupino za zakonodajo,
- Delovno skupino za dostopnost,
- Delovno skupino za kulturo.

SEZNAM KRATIC

CSD - Center za socialno delo
DCA - Dnevni center aktivnosti
DGNP - Društvo gluhih in naglušnih Podravja
DS – Delovna skupina
DU - Društvo upokojencev
ETM - Evropski teden mobilnosti
FIHO – Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij
IKT - Informacijsko-komunikacijska tehnologija
KS - Krajevna skupnost
MČ - Mestna četrt
MD – Medobčinsko društvo
MDCIV - Medobčinsko društvo civilnih invalidov vojn
MDCP – Mariborsko društvo za cerebralno paralizo
MDDSZEM – Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MDSS – Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih
MK - Mariborska knjižnica
MO - Mestna občina
MOM – Mestna občina Maribor
MS – Mestni svet
MS – Multipla skleroza
MZ - Ministrstvo za zdravje
NIJZ - Nacionalni inštitut za javno zdravje
OA – Osebna asistenca
OŠ - Osnovna šola
RK - Rdeči križ
RS - Republika Slovenija
SIMOM – Svet invalidov Mestne občine Maribor
SNG - Slovensko narodno gledališče
UGM - Umetnostna galerija Maribor
UKC - Univerzitetni klinični center
UM – Univerza v Mariboru
UO - Upravni odbor
URI – Univerzitetni rehabilitacijski inštitut RS
VDC - Varstveno delovni center
ZDIS – Zveza delovnih invalidov Slovenije
ZMSS - Združenje multiple skleroze Slovenije
ZOA – Zakon o osebni asistenci
ZPIZ - Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
ZZRZI – Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov
ZZZS - Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

II. PREGLED IZVEDENIH AKTIVNOSTI

1. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI

V Akcijskem načrtu za izboljšanje enakih možnosti za invalide v MOM 2022 - 2027 lahko načrtovane ukrepe na tem področju razdelimo v

1.1. Ozaveščanje in informiranje javnosti

1.2. Ozaveščanje in informiranje strokovnih služb MO Maribor

1.1. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE JAVNOSTI

INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE JAVNOSTI S POMOČJO JAVNIH OBČIL

Svet invalidov MO Maribor je v letu 2025 v sodelovanju z invalidskimi društvi organiziral veliko javnih dogodkov, ki so pripomogli k ozaveščanju občanov. Takšni dogodki so bili Športne igre invalidov, Športno rekreativno srečanje invalidov, Dan mobilnosti invalidov, sodelovanje na Festivalu Lent – Art kamp, Kulturni večer invalidov. S sodelovanjem službe za stike z javnostjo MO Maribor smo na vse prireditve vabili medije, o dogajanju smo obveščali tudi na občinski spletni strani. Mediji imajo pomembno vlogo pri ozaveščanju občanov, saj imajo možnost obveščanja najširše javnosti.

INFORMIRANJE PREKO SPLETNE STRANI MESTNE OBČINE MARIBOR

Na spletni strani [Mestne občine Maribor/invalidi](#) sporočamo uporabnikom pomembne informacije, objavljamo vabila na seje sveta invalidov, zapisnike sej, aktualnosti, zanimivosti. Stran je namenjena javnosti, invalidom in strokovnim službam. Glede na predloge uporabnikov si prizadevamo sproti prilagajati vsebino strani.

GLASILO SVET INVALIDOV

V novembru 2025 smo izdali že 16. številko skupnega glasila invalidskih društev in Sveta invalidov MO Maribor. Vsebino glasila so prispevali člani mariborskih invalidskih društev in je raznovrstna, koristna in zanimiva. Glasilo Svet invalidov smo brezplačno razdelili vsem invalidskim in humanitarnim društvom, članom Sveta za starejše in drugim institucijam v MOM, objavljeno je na spletni strani MOM/invalidi, na voljo pa je tudi na sedežu MO Maribor. Glasilo smo v elektronski obliki posredovali tudi Svetom invalidov 46 ostalih občin z nazivom »Občina po meri invalidov«.

Priloga 1: Glasilo Svet invalidov, 16. številka

DELOVANJE INFORMACIJSKE PISARNE ZA INVALIDE

Informiranje občanov na MO Maribor poteka tudi v informacijski pisarni za invalide. Svetovanje je v letu 2025 potekalo telefonsko ali po e-pošti ali osebno.

V letu 2025 so občane najpogosteje zanimala informacije o pridobitvi brezplačne vozovnice za invalide, o pridobitvi invalidske kartice ugodnosti, pa tudi informacije o brezplačnih prevozih za starejše s prostoferjem.

FESTIVAL LENT – ART KAMP

V okviru Festivala Lent se je tudi v letu 2025 v Mestnem parku odvijal Art kamp. Na Festivalu so uspešno sodelovala tudi mariborska invalidska društva. Društva so se predstavila na izkustvenih delavnicah in s promocijskim gradivom. Invalidi so se aktivno vključevali tudi v predstavitvene aktivnosti ostalih sodelujočih organizacij.

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI – DAN MOBILNOSTI INVALIDOV

V septembru 2025 je v okviru Evropskega tedna mobilnosti potekal že 17. Dan mobilnosti invalidov. Program je bil zelo zanimiv in pester. Na Trgu Leona Štuklja v Mariboru je svoja prizadevanja za čim boljšo mobilnost predstavilo 8 mariborskih invalidskih in humanitarnih društev ter 2 strokovni organizaciji.

Tudi letos smo ga v Svetu invalidov organizirali skupaj s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki je s šolarji izvajal program »drugače na pot v šolo«.

Prisotne so pozdravili predsednik Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Denis Kocbek, predsednik Sveta invalidov Milan Kotnik, v imenu Mestne občine Maribor pa župan Aleksander Saša Arsenovič. Moderiral je Matic Jeger, Toti radio, v slovenski znakovni jezik je tolmačila Marija Koser.

Predstavniki MD Sožitje Maribor so nas razveselili s plesno točko **»Olimpijski duh v glasbi«**.

Na Trgu Leona Štuklja je na poligonu potekal ovirantlon, kjer je bilo prikazano vodenje slepe osebe s pomočjo psa, zainteresirani pa so lahko preizkusili, kako se znajdejo v koži invalida na vozičku. V ovirantlonu so se preizkusili številni mladi, ki so bili prisotni na Trgu, se ustavljali pri stojnicah in postavljali vprašanja. Na Trgu so bila na voljo tudi prilagojena kolesa za vožnjo na kolesu z invalidskim vozičkom. Prav tako je potekal prikaz hokeja na vozičku.

Hkrati so se na Trgu predstavila invalidska društva, vsako društvo je predstavilo svoj način mobilnosti, težave, pripomočke in posebnosti pri premagovanju ovir v vsakdanjem življenju. Predstavili so se **Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor; Društvo bolnikov po možganski kapi Podravja Maribor; SONČEK – mariborsko društvo za cerebralno paralizo; Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor; Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor; Humanitarna organizacija INKONT Maribor; Društvo diabetikov Maribor; Društvo paraplegikov Podravja s podjetjem Ormega MM; Zavod brez ovir; SLO Canis in REPS ter Invalidsko športno društvo Rosa – hokejska ekipa Bodycheckers.**

Na Ulici heroja Staneta, pred občinsko stavbo, je prav tako potekala akcija »Pridem takoj«. Z invalidskimi vozički smo že zjutraj zasedli nekaj parkirišč ter na vozičke obesili napise »Pridem takoj, Ne bom dolgo« in druge najpogostejše izgovore kršiteljev, ki parkirajo na invalidskih parkirnih mestih. Akcija je namenjena opozorilu za pogosto neupravičeno parkiranje na invalidskih parkirnih mestih in osveščanju kršiteljev.

O Dnevu mobilnosti invalidov 2025 so poročali tudi mediji. Vabimo k branju oz. ogledu prispevkov:

- [Mariborinfo - V znamenju dneva mobilnosti invalidov. »Maribor se trudi biti invalidom prijazno mesto«](#)
- [Mariborinfo - Kaj se dogaja? Pred mariborsko občino parkirani vozički: »Samo vzamem pa grem«](#)
- [TV Maribor – Mobilnost invalidov](#)
- [Večer - Kako z vozičkom ali belo palico premagovati vsakdanje ovire na cestah in ulicah Maribora](#)

Dogajanje na Trgu Leona Štuklja ob Dnevu mobilnosti invalidov (foto: Mojca Krenčnik)

IZJAVA ZA JAVNOST OB MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV, 3. DECEMBRU

Svet invalidov MO Maribor je mednarodni dan invalidov, 3.12.2025 obeležil tako, da je medijem posredoval izjavo za javnost, dne 5.12.2025 pa je izvedel slavnostno sejo, na kateri so člani Sveta podali nekaj misli o tem, zakaj je tako pomembno, da imamo invalidi svoj dan.

V izjavi so med drugim poudarili najpomembnejše aktivnosti in dosežke v letu 2025 in pomen delovanja organizacij za invalide, objavljena je bila tudi na spletni strani MOM/Novice.

Priloga 2: Sporočilo za javnost ob mednarodnem dnevu invalidov 2025

1.2. OZAVEŠČANJE IN INFORMIRANJE MESTNIH SLUŽB

INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE INVALIDOV IN STROKOVNIH SLUŽB PREKO SKUPNEGA NASLOVA SVETA INVALIDOV

Svet invalidov MOM neposredno aktivno sodeluje z invalidskimi organizacijami in službami, ki so vključene v projekt »Občina po meri invalidov«. Člani liste se lahko preko skupnega elektronskega naslova Sveta invalidov svet.invalidov@list.arnes.si med seboj ažurno informirajo o pomembnih novicah. Ta način informiranja in osveščanja uspešno uporabljamo pri posredovanju obvestil in novic Sveta invalidov Mestne občine Maribor članom Sveta in strokovnim službam. Člani skupne liste so predstavniki invalidskih društev, ki so vključena v Svet invalidov, predstavniki strokovnih služb in organizacij, ki so pomembni za invalide in zainteresirani posamezniki, ki sodelujejo le občasno ali želijo le biti informirani.

Strokovnim službam in drugim zainteresiranim so vse pomembne informacije, vabila na seje sveta invalidov, zapisniki sej in drugo na voljo tudi na spletni strani [Mestne občine Maribor/invalidi](#).

INFORMIRANJE IN OZAVEŠČANJE NA RAVNI INVALIDSKIH IN HUMANITARNIH DRUŠTEV

Za dobro informiranost javnosti storijo največ invalidske organizacije same, saj najbolje vedo, kaj je potrebno sporočiti, katere so posebnosti, ki jih javnost manj pozna. Društva so dobro organizirana in obveščajo javnost o svojih aktivnostih na različne načine; po radiu, na različnih dogodkih, s propagandnim materialom, preko spletne strani, kjer lahko vsak poišče prve informacije o svoji invalidnosti, kje poiskati pomoč, kako se spoprijeti z novo nastalo situacijo. Spletne strani teh organizacij so tudi odličen vir informacij za strokovne službe, ki delujejo na področju invalidske tematike.

V ZMSS, podružnica Maribor je v letu 2025 obveščanje članstva ZMSS podružnice Maribor in širše javnosti v glavnem potekalo s pomočjo sodobnih medijev, telefon, internet, podružnična Facebook stran, spletna stran Združenja, klasična pošta, ter preko skupnega glasila Združenja v juliju in decembru, ter glasila Sveta invalidov. Ob uradnih urah na sedežu društva pa so lahko novo diagnosticirane osebe z MS in svojci dobili prve informacije o multipli sklerozi. 30.05.2025 so imeli v nakupovalnem središču SUPERNOVA v Mariboru ob svetovnem dnevu MS stojnico skupaj z Univerzo Alma Mater Europaea. Ozaveščali so mimoidoče o bolezni multipla skleroza. Na stojnici so jih obiskali novinarji, ki so poročali o tej bolezni tisočerih obrazov.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 za osnovnošolce, dijake in študente, kot tudi za zaposlene v visokem šolstvu, izvedli delavnice Izkušnja spreminja. Člani društva in strokovni sodelavci so sodelovali na različnih okroglih mizah in javnih razpravah.

Na področju ozaveščanja invalidov samih so v letu 2025 zaključili s projektom Brez diskriminacije – za enakopravnost invalidnih ženk in tako v aprilu izvedli še tretjo delavnico ozaveščanja o pravicah invalidnih ženk, ki je bila namenjena prepoznavanju diskriminacije in opolnomočenju žensk, da se na diskriminacijo aktivno odzovejo in ukrepajo.

Obveščanje članstva v MD civilnih invalidov vojn Maribor je v letu 2025 potekalo z osebnimi stiki v pisarni društva, s pomočjo sodobnih medijev (telefon, internet ...) in klasične pošte ter preko glasila »Naše vezi« in v glasilu » Svet invalidov«.

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor poteka informativna dejavnost po različnih poteh in v raznih oblikah. Članstvo obveščajo s posebnimi zloženkami in koledarčki. Tudi v letu 2025 je komunikacija potekala večinoma po telefonu in internetu. Ob tem je pomoč prostovoljnih delavk društva izjemno pomembna, saj člani društva iz prve roke pridobijo vse pomembne informacije, ki jih zanimajo.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor izvaja posebni socialni program informiranja članstva in širše javnosti, saj na obstoječi spletni strani Društva <http://www.dgnp-mb.si/>, ki so jo v letu 2025 nadgrajevali in družabno omrežje <http://www.facebook.com/drustvo.maribor>, kjer informirajo o vseh aktivnostih društva. Sofinancer MOM. Vsebinsko pri osvežitvi in nadgradnji obstoječe spletne strani s svojimi idejami in predlogi sodelujejo gluhi in naglušni člani društva. Aktivnosti so potekale kontinuirano skozi celo leto 2025. Ključnega pomena je tudi sodelovanje z mediji. Zato v okviru tega programa sodelujejo s Spletno TV ZDGN Slovenije, RTV Slovenija ter ostalimi mediji (Večer, BK TV, Tele M, Štajerski tednik, RTV SLO-Maribor in RTV Radio Maribor in številnimi različni internetnimi portali), kjer so imeli v

letu 2025 skupno 64 objav, intervjujev in člankov, z namenom promocije in informiranja o številnih aktivnostih, ki jih za gluhe, naglušne in gluhoslepe osebe, njihove svojce ter ostale polnočutne osebe organiziramo v društvu. Za predstavitev društva so v lastni režiji izdelali in natisnili različne promocijske materiale (slovarček slovenskega znakovnega jezika, zloženke o aktivnostih društva). Letno izide 4x glasilo Naš glas. Na številnih skupnih akcijah v organizaciji Sveta invalidov pa opravljajo promocijo in predstavitve, sodelujejo pa tudi v uredniškem odboru glasila Svet invalidov in delovnih skupinah SIMOM. Sodelovali pa so tudi na Dnevu mobilnosti invalidov v septembru 2025.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor veliko pozornost namenjajo sodelovanju na ArtKampu-Utrip srčne skupnosti v Mestnem parku v okviru Festivala Lent, kjer so organizirali večdnevne delavnice, ure pravljic v slovenskem znakovnem jeziku za najmlajše, predstavili delo društva, slovenski znakovni jezik ter na takšen način osveščali širšo javnost o gluhoti in svetu tišine.

Prostovoljci Kinološkega društva za reševalne pse – REPS Maribor so svoje poslanstvo: "iskati-pomagati-rešiti" pogrešane osebe s pomočjo reševalnih psov izkazali na več pomembnih tekmah in situacijskih vaj. V društvu skrbijo za kadrovske izpopolnjenost enote in za mobilizacijsko pripravljenost. Zagotavljajo posebne vsebine usposabljanja vodnikov, saj morejo operativne naloge opravljati le psihično in zdravstveno sposobni prostovoljci. Projekt »Terapevtsko - podporno druženje z delovnimi psi in projekt »spremljevalno druženje z osamljenimi, bolnimi, otroci in starejšimi ter drugimi ranljivimi skupinami« izvajajo več let redno. Da pes sprejema vsako osebo, ne glede na njihove morebitne pomanjkljivosti in težave, je že splošno znano. Letos so se družili z otroki iz več osnovnih šol in otroki Zveze prijateljev mladine Maribor. Reševalne pse zaradi njihove izredne socializiranosti namreč vključujejo še v dodaten humanitarni PET program.

Skupno so v letu 2025 opravili 1116 prostovoljskih ur in prehodili ali prevozili veliko število kilometrov.

Redni treningi, vaje in tečaji, izpiti, ki so se jih udeleževali v lanskem letu tudi pridruženi novi člani, so uspeli tako po organizacijski plati kot po pridobljenih izkušnjah in s tem usposobljenosti za izvedbo nalog zaščite in reševanja. Velik poudarek ob vseh takšnih aktivnostih dajejo na varnost timov in z veseljem ugotavljajo, da tudi v letu 2025 ne beležijo nobene resne poškodbe psa ali vodnika.

Osnovno poslanstvo Slovenskega združenja inštruktorjev – centra za šolanje psov pomočnikov SLO – CANIS je izšolati pse za pomoč gibalno in senzorno oviranim osebam. Uspešno usposabljam tudi terapevtske pse in njihove vodnike/ce. Njihov namen je seznanjati širšo javnost o možnostih, ki jih izšolani psi pomočniki omogočijo osebam s posebnimi potrebami (gibalno, senzorno in mentalno prikrajšanim). Pri tem ima pozitiven učinek že samo druženje s psom, socializiranim in vzgojenim v prijetnega družabnika-terapevtski psi. Del njihove vzgoje in šolanja so namenili za priložnosti, ko se družijo z uporabniki, ki so iz kakršnegakoli vzroka prikrajšani za polno življenje v smislu PET terapij (terapevtski psi).

Med letom 2025 so izvedli precej obiskov na prireditvah, kjer predstavijo delo društva in njihove pse, ter se ciljano družijo z občani vseh socialnih in starostnih skupin. Imeli so več različnih predstavitev na raznih dogodkih po vsej Sloveniji, kjer seznanjajo širšo javnost o različni problematiki (Prostovoljsko mesto Maribor, Festival Lent, Festival drugačnosti Slovenj Gradec, Dnevi /Teden mobilnosti v Mariboru, Slovenj Gradcu, Teden otroka z Zvezo prijateljev mladine Maribor, predstavitve na OŠ v Mariboru in Podravju, ter Prekmurju).

Program »Repki upanja-Šapice z razlogom« so v obliki predstavitev in druženj s psi vodiči slepih, s psi pomočniki za gibalno in senzorno ovirane osebe, s psi spremljevalci ali terapevtskimi psi – skupaj z otroki iz vrtcev, šolarji, občani, izvajali skozi vse leto. Njihova redna mesečna srečanja v Domu starejših občanov v Lenartu in Agati, Domu Danice Vogrinec Maribor vedno prinesejo veselje med babice in dedke. Hvala terapevtkam s psi Brino in Kodijem, Gigijem, Olo in Frodom. Še posebno pa gre zahvala njihovi posebni terapevtki, ki varovance razveseljuje z igranjem na gonge in starodavna glasbila ter združuje zvok z dišavami, senzornimi občutki ter njihovimi psi.

V letu 2025 so opravili 925 dodatnih prostovoljskih ur poleg rednih dejavnosti, kar pomeni, da so v primerjavi z letom 2024 spet presegli prostovoljske ure. Bili so na 45 različnih dogodkih, dveh mednarodnih konferencah (Nizozemska Delft in Vilna-Litva).

Od ustanovitve do danes so izšolali in predali 32 psov vodnikov in pomočnikov ter 9 terapevtskih psov. V šolanju imajo dva psa za osebe s PTSD.

Foto: Arhiv SLO Canis

V društvu Sonček – MDCP si ves čas prizadevajo za promocijo društva oziroma ozaveščanje splošne javnosti o življenju ljudi s cerebralno paralizo in sorodnimi invalidnostmi, in v ta namen aktivno sodelujejo v lokalnem okolju. V letu 2025 so obeležili Svetovni dan cerebralne paralize. Gre za mednarodno gibanje World CP day, ki je namenjeno ozaveščanju splošne javnosti o življenju oseb s cerebralno paralizo. V Mariboru so dogodek obeležili na Glavnem trgu in v prostorih društva, kjer so se zbrali člani in podporniki društva, znanci, prijatelji. V sodelovanju z Mestno občino Maribor so v počastitev Svetovnega dneva cerebralne paralize fontano na Glavnem trgu obarvali v zeleno, ki je barva svetovnega gibanja za cerebralno paralizo. V večernih urah so se člani prav tako zbrali v centru mesta in ovekovečili dogodek. Prav tako pa je obeležitev Svetovnega dneva cerebralne paralize potekala vseskozi tudi na družabnem omrežju Facebook.

V MD slepih in slabovidnih Maribor so v letu 2025 izvajali informiranje uporabnikov, svojcev in drugih zainteresiranih, osebno in telefonsko svetovanje ter obiski na domu (razreševanje individualne problematike). Skozi celo leto se je članom nudila pomoč pri uveljavljanju pravic in koriščenju storitev (posredovanje, izpolnjevanje obrazcev, priprava vlog ...). Dne 08.05.2025 je bil organiziran Sprehod v temi za Srednjo prometno šolo, udeležilo se ga je 40 otrok iz projekta Erasmus, dne 19.11.2025 je bil izveden Sprehod v temi za Osnovno šolo Janka Padežnika v Mariboru. Udeležilo se ga je 95 otrok. Ozaveščanje in informiranje so izvajali tudi v septembru 2025 na dnevu mobilnosti invalidov na Trgu Leona Štuklja v Mariboru.

2. SKRB OBČINE ZA ZDRAVJE

V Akcijskem načrtu smo zadane naloge na področju zdravstvenega varstva strnili v 2 točki:

- 2.1. Sofinanciranje in izvajanje osnovnih in dodatnih programov zdravstvenega varstva
- 2.2 Sodelovanje z varuhom bolnikovih pravic

2.1. SOFINANCIRANJE IN IZVAJANJE OSNOVNIH IN DODATNIH PROGRAMOV ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Mestna občina Maribor izvaja evropski projekt Ready4Heat, v okviru katerega je bila pripravljena Strategija in akcijski načrt za blaženje in preprečevanje negativnih posledic vročinskih valov. Akcijski načrt zajema kratko-, srednje- in dolgoročne ukrepe za zaščito zdravja prebivalstva – predvsem ranljivih skupin kot so starejši, invalidi, majhni otroci, nosečnice. Med kratkoročne ukrepe spada tudi ozaveščanje ranljivih skupin kot so starejši in invalidi o tem, kako se zaščititi pred toplotnim udarom in opozarjanje ob napovedi vročinskega vala. Statistični podatki Evropske unije razkrivajo, da je v zvezi s podnebnimi spremembami največ zdravstvenih težav in smrti v mestih EU prav zaradi toplotne obremenitve starejših, kroničnih bolnikov in oseb z oviranostmi v času vročinskih valov.

V okviru projekta Ready4Heat je bil za območje mesta Maribor v letu 2025 vzpostavljen opozorilni sistem, na katerega so se lahko prebivalci brezplačno prijavi. Preko SMS sporočila so prejeli opozorilo ob napovedi vročinskega vala z namenom pravočasnega ukrepanja. Opozarjanje je namenjeno predvsem ranljivim skupinam, ki prejmejo sporočilo dva dni pred napovedanim vročinskim valom. Na ta način se lahko starejši, njihovi svojci ter drugi ogroženi prebivalci pripravijo na čas vročine in opravijo potrebne nakupe in druge nujne opravke pred nastopom vročinskega vala. Izdan je bil letak in brošura z nasveti za ranljive skupine, kako ravnati v vročih dneh za zaščito svojega zdravja. Za koordinatorje v društvih upokojencev je bilo izvedeno izobraževanje, kako zaščititi svoje zdravje v času vročinskih valov, ki so ga prenesli na starejše prebivalce, ki jih obiskujejo doma in jim pomagajo. Prav tako je bila izdana brošura v »lahkem branju« z nasveti o zaščiti zdravja. Publikacije so bile razdeljene v društvih upokojencev, društvih invalidov, društvih za kronične bolezni, zdravstvenih domovih, domovih starejših občanov in drugih organizacijah, ki sodelujejo s starejšimi, osebami s kroničnimi boleznimi in oviranostmi.

V invalidskih in humanitarnih društvih za svoje člane s pomočjo sofinanciranja izvajajo številne programe ohranjanja zdravja. V letu 2025 je Mestna občina Maribor na osnovi javnega razpisa »programi za krepitev in ohranjanje zdravja« sofinancirala izvajanje programa za krepitev zdravja. Sredstva v skupnem znesku 41.000 EUR so bila razdeljena 39 različnim društvom, ki so v letu 2025 izvajala 63 različnih programov ohranjanja zdravja. (glej tudi tč.14.2.).

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor posvečajo veliko skrb dejavnostim za ohranjanje zdravja in rehabilitacijo invalidov. V letu 2025 so organizirali kopalni dan v Termah Ptuj, koristili so kapacitete ZDIS in lastno počitniško hišico v Moravskih toplicah. V okviru programa za ohranjanje zdravja so organizirali tudi predavanje »Inkontinenca«, »Zdrav življenjski slog« in »Dolgotrajna oskrba«. Predavanja so potekala v Domu invalidskih organizacij na Trubarjevi 15, Maribor. V skrbi za fizično in duševno kondicijo članov

organizirajo tudi različne pohode v okviru pohodne sekcije. V letu 2025 je bilo organiziranih osem pohodov. Izbirajo manj naporne poti, da se jih lahko udeleži čim več članov društva.

V letu 2025 so člani ZMSS podružnice Maribor izvajali programe rehabilitacije s ciljem, da lahko oboleli z MS čim dlje in na najboljši možem način ohranjajo telesno in duševno stanje. Preko Združenja jim je bilo omogočeno, da so se vključili v obnovitveno, družinsko in skupinsko rehabilitacijo. Nekaterim pa je bila z doplačilom omogočena rehabilitacija - ohranjanje zdravja. Za težje gibljive in negibljive člane so v podružnici organizirali individualno fizioterapijo na domu. Prvo polovico leta so vsako sredo na podružnici izvajali tudi skupinsko razgibavanje pod vodstvom dipl. kineziologa Simona Jurmiča. Te vadbe se je udeležilo od 5 do 10 članov. Enkrat mesečno pa je bilo omogočeno preko zooma izvajanje vaj pod vodstvom Simona. S tem so vzpodbujali vse člane, da so se lahko preko celega leta aktivno ukvarjali z vajami, ki so najbolj primerne za bolnike z MS.

V MDCIV Maribor so v letu 2025 članom pomagali pri koriščenju kapacitet za ohranjanje zdravja v lasti ZDCIV Slovenije, pri prijavih na zdravstvene terapije v zdravilišča, omogočili smo jim kopanja v termah Ptuj, Moravskih toplicah in v zdravilišču Radenci, v MTC Fontana in v DU Ptuj pa so lahko koristili terapevtske masaže.

V hotelu Delfin v Izoli so imeli člani štiri kopalne dni z vodeno telovadbo v bazenu hotela. Enodnevne kopalne dni smo imeli v Radencih, v Termah Mala Nedelja in Banovcih pa smo se pridružili članom DBMKP.

V sodelovanju z Zvezo DCIVS so organizirali predavanje »Kronično vnetje kot skupni imenovalec civilizacijskih bolezni« in predavanje dr. Barbare Hrovatin z naslovom »Kako deluje moje telo?« Na zanimivem predavanju so spoznali, kako nastane srčni utrip, kako krvni tlak in cirkulacija krvi, kaj poteka v pljučnih mešičkih in kako dihamo ter kako tesno sta povezana srce in pljuča.

Štiridnevna ekskurzija v Izolo ob koncu septembra je bila namenjena krepitvi zdravja (kopanju, vodeni telovadbi v bazenu, aktivnim sprehodom) in druženju članov.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor se je uspešno prijavilo na javni razpis Mestne občine Maribor za sofinanciranje posebnih socialnih programov s področja preventivnih programov varovanja zdravja. Program so izvajali celo leto 2025.

V Sončku – MDCP izvajajo obnovitveno rehabilitacijo z zdravstveno-terapevtskimi kolonijami (ZTK). Tako so v letu 2025 organizirali štiri samostojne zdravstveno terapevtske kolonije za otroke in mladostnike, ki potekajo brez staršev. Vsak udeleženec ima svojega spremljevalca oziroma osebnega asistenta, ki skrbi zanj 7 dni. V letu 2025 so izpeljali en termin v Elerjih. Izvedli so tudi en termin ZTK na Pašmanu, kjer je posebnost, da poleg rednih aktivnosti zagotovijo tudi adrenalinske aktivnosti (vožnja s supom, blazino, banano). Skupaj s nevrofizioterapevti, hipoterapevti, delavnimi terapevti, logopedi, specialnimi pedagogi in drugimi strokovnimi sodelavci, prostovoljci, starši in sorojenci, se je Sončkovih kolonij udeležilo okoli 170 udeležencev.

V MD slepih in slabovidnih Maribor je v letu 2025 potekalo osebno in telefonsko svetovanje ter obiski na domu (razreševanje individualne problematike), pomoč pri uveljavljanju pravic in storitev (izpolnjevanje obrazcev, priprava vlog, pritožb, urgenc...). V okviru društva deluje tudi skupina za samopomoč, ki se je sestajala vsak 3. četrtek v mesecu in obravnavala različne teme; udeležuje se je do 10 članov; sestajala se je tudi skupina za samopomoč za potrebe članov iz Koroške regije. Izvajali so tudi plesne tečaje in plavanje. Za plavanje so koristili bazene kopališča Pristan in Mariborskega otoka v Mariboru ter kopališča v Ravnah na Koroškem.

2.2 SODELOVANJE Z VARUHO BOLNIKOVIH PRAVIC

Institut varuhinje bolnikovih pravic je leta 2001 ustanovil Mestni svet Mestne občine Maribor (v nadaljevanju: MS MOM) za potrebe občanov mesta Maribor in občanov statistične regije Podravja. Podlago za delovanje predstavlja Sklep o ustanovitvi varuha bolnikovih pravic in njegovih pristojnosti (MUV, št. 18/01) ter Poslovnik o delu varuha bolnikovih pravic. MS MOM je 24. 2. 2002 za opravljanje funkcije varuha bolnikovih pravic s šestletnim mandatom, imenoval upokojeno profesorico industrijske pedagogike, Magdo Žezlino. V letu 2010 je na pobudo varuhinje prišlo do zamenjave in MS MOM je po razpisu za novega varuha potrdil Franceta Prosnika, upokojenega magistra klinične psihologije. Varuh je začel svoj mandat s 1. oktobrom 2010. Junija 2019 je delo prevzela Lidija Breznik, mag. soc. geront, junija 2025, po izteku njenega šestletnega mandata pa z delom nadaljuje nova varuhinja mag. Jasna Cajnko.

Pisarna varuhinje bolnikovih pravic sprejema osebne pobude in pritožbe bolnikov in njihovih svojcev vsak delovni dan (uradne ure so objavljene na spletni strani Mestne občine Maribor). Za osebne obravnave je zaželena predhodna najava, v ostalih dnevih pa je možno dobiti informacije pri strokovni svetovalki v pisarni varuhinje Manji Habjanič Cmager, univ. dipl. prav. ali se naročiti po telefonu (02/2201-634, 02/228-22-23) ali elektronski pošti varuh.bp-mb@maribor.si.

Pisarna varuhinje bolnikovih pravic se nahaja v občinski stavbi na Ulici heroja Staneta 1 v Mariboru. Pogoje za delovanje instituta varuha bolnikovih pravic zagotavlja MOM in nekatere občine statistične regije Podravja, v skladu s sprejetim sporazumom o sodelovanju.

Pobudo za začetek postopka pri varuhinji bolnikovih pravic lahko da vsak, ki meni, da so mu bile z dejanjem ali opustitvijo javnega zdravstvenega zavoda ali koncesionarja kršene pravice. Varuhinja bolnikovih pravic lahko javnim zdravstvenim zavodom ali koncesionarjem naslovi: predloge, mnenja, kritike ali priporočila, ki jih ti obravnavajo in nanje odgovarjajo. Delovno področje varuha bolnikovih pravic zajema obravnavanje pritožb bolnikov zoper potek in posledice zdravljenja ter zaradi neprimerne ali nevljudnega odnosa zaposlenih v javnih zdravstvenih zavodih ali pri koncesionarjih. Pri svojem delu je neodvisna in samostojna. Postopek obravnave je za bolnike zaupen in neformalen ter za stranke brezplačen.

Institut varuha bolnikovih pravic je s svojim delovanjem in opozorili na potrebo po enotni pravni ureditvi s področja varstva pacientovih pravic pomembno vplival na sprejetje Zakona o pacientovih pravicah (Uradni list RS št. 15/2008, 55/2017, 177/20 in 100/22 - ZNUZSZS) in s tem imenovanje zastopnikov pacientovih pravic. Varuh bolnikovih pravic ostaja samostojna lokalna institucija, ki z neformalnim postopkom zagotavlja pomoč bolnikom pri uveljavljanju pravic na področju zdravstvenega in pokojninsko invalidskega zavarovanja.

Varuhinja bolnikovih pravic na področju varstva invalidov zagotavlja pomoč za lažje uveljavljanje pravic iz področja zdravstvenega ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja (pravic do telesne okvare in invalidnine, dodatka za pomoč in postrežbo, invalidske pokojnine,...). V ta namen sodeluje s predstavniki in strokovnimi sodelavci Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, člani invalidskih komisij oz. izvedenskimi organi, zdravniki, predstavniki delodajalcev (uveljavljanje pravice do premestitve in dela s krajšim delovnim časom), društvi invalidov in številnimi drugimi institucijami.

V postopku uveljavljanja pravic iz področja invalidnosti pri ZPIZ-u, zagotavlja varuhinja bolnikovih pravic pomoč v obliki svetovanja, informiranja in sestavljanja pritožb zoper izdane odločbe na prvi stopnji, pri čemer ugotavlja, da bolniki slabo poznajo pravne predpise in s tem pravice s tega področja.

V letu 2025 je varuhinja bolnikovih pravic na povabilo zainteresiranih društev invalidov oziroma njihovih združenj izvedla predavanja in srečanja, na katerih je predstavila področje dela pisarne varuhinje bolnikovih pravic ter jih seznanila z zakonsko predpisanimi pravicami in pritožbenimi postopki na področju zdravstva in pravic pacientov. Povezovanje z društvi invalidov je potekalo tudi preko sodelovanja na sejah delovnih skupin Sveta invalidov in Svetu za starejše.

V okviru svojega delovanja varuhinja spremlja razmere na področju varstva invalidov in starejših oseb ter na zaznane sistemske in individualne težave, s katerimi se te osebe soočajo, opozarja širšo javnost in pristojne institucije. V letu 2025 je pisarna varuhinje zaznala povečano potrebo po svetovanju in informiranju starejših oseb, predvsem v zvezi z uveljavljanjem pravic na področju dolgotrajne oskrbe.

3. POKLICNA REHABILITACIJA

V akcijskem načrtu smo si kot trajno nalogo zastavili:

3.1. Zagotovitev dostopnosti rehabilitacijskih programov

3.2. Ureditev in izvajanje zakonodaje

3.3. Osebna asistenca

3.1 ZAGOTOVITEV DOSTOPNOSTI REHABILITACIJSKIH PROGRAMOV

Lokalna in državna oblast mora zagotoviti fizično, komunikacijsko in vsebinsko dostopnost rehabilitacijskih programov. Pri tem je pomembno, da sodelujejo tudi delodajalci, ki rehabilitacijo invalida izvajajo v praksi. Potrebne bi bile spodbude, da bi se vključilo dovolj delodajalcev in bi se tako zmanjšala čakalna doba invalida na vključitev v program rehabilitacije.

3.2. UREDITEV IN IZVAJANJE ZAKONODAJE

Vključeni v programe zaposlitvene rehabilitacije ugotavljajo, da ureditev zaposlitvene rehabilitacije in kvot ne naslavlja potreb mladih visoko izobraženih invalidnih oseb. Poleg tega so postopki rehabilitacije predolgi in velikokrat pri osebi iščejo bolj slabosti kot pa njene močne točke in spretnosti. Treba bi bilo urediti zakonodajo, ki omogoča nediskriminatorno, učinkovito in kvalitetno zaposlitveno rehabilitacijo, ki poteka v obliki zaposlitve vključene osebe.

3.3. OSEBNA ASISTENCA

Za invalide je izredno pomembna storitev OSEBNE ASISTENCE, ki jo za upravičence po zakonu o osebni asistenci zagotavlja država. V obdobju zagotovitve je omogočila marsikateremu invalidu izboljšanje enakih možnosti za vključevanje v družbeno življenje in kvalitetnejše preživljanje prostega časa. Za invalide, ki potrebujejo pomoč manj kot 30 ur tedensko in tako niso upravičenci po Zakonu o osebni asistenci, je zato zelo dobrodošla pomoč na domu in sofinanciranje osebne asistencije s strani MOM, predvsem programi prevozov. Člani društev nujno potrebujejo osebno asistenco pri športno-rekreativnih dejavnostih (plavanje, izleti, družabna srečanja); zato podpirajo in si želijo še vnaprejšnjo podporo (tudi finančno) s strani MOM za izvajanje osebne asistencije.

V Društvu študentov invalidov so tudi v letu 2025 izvajali osebno asistenco za študente invalide in druge upravičence do osebne asistencije po Zakonu o osebni asistenci. Na javnem razpisu MOM za sofinanciranje dopolnilnih programov na področju socialnega varstva v Mestni občini Maribor so za leto 2025 prejeli finančna sredstva za izvajanje programa Prilagojeni prevozi za študente invalide v višini 8.000 EUR.

V Društvu GNP Maribor izvajajo program pomoči na domu – osebno asistenco že od leta 2000 v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje v programu javnih del. Gluhe, naglušne in gluhoslepe ostarele osebe doživljajo predvsem zaradi komunikacijske oviranosti v starosti še večjo osamljenost in s tem še dodatno psihosocialno stisko. V programu javnih del so v vseh teh letih zaposlovali več kot 30 invalidov za maksimalni čas vključenosti v program javnih del, ki so nudili pomoč družinam oziroma posameznim ostarelim, bolnim ali drugače obnemoglim gluhim, naglušnim in gluhoslepim uporabnikom pri oskrbi na domu: gospodinjska opravila, osebna nega in higiena, spremstvo k zdravniku ali po drugih opravkih, priprava in uživanje hrane, občasen prevoz uporabnikov v Društvo, ko si zaželi sodelovati v organiziranih oblikah dela in življenja v invalidski organizaciji, klepet in družabništvo na domu uporabnika v komunikaciji, ki jo glede na svojo senzorno okvaro razume. V program je vključenih skupno do 14 uporabnikov. V programu dosegajo namen, da z izvajanjem pomoči v primeru bolezni, osamljenosti, onemoglosti, ostarelosti, zadovoljujejo osnovne potrebe gluhe, naglušne in gluhoslepe osebe ter oseb s polžkovim vsadkom ter drugimi invalidnostmi po boljši kvaliteti življenja in odpravljanje socialne izključenosti. Zadane cilje so dosegli z izvajanjem programa predvsem v smislu, da so omogočili tem osebam, da kvalitetno živijo v domačem okolju, saj v okviru obstoječih služb tega programa za te uporabnike v njim razumljivi komunikaciji ne izvaja nihče na območju delovanja društva. Sofinancer programa je tudi MOM. Sonček – Mariborsko društvo za cerebralno paralizo je vpisano v register izvajalcev osebne asistencije pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Trenutno ima društvo zaposlenih 260 osebnih asistentov, ki nudijo pomoč in podporo 117 uporabnikom.

V MDSS Maribor so v okviru programa Osebna asistencija in pomoč slepi ali slabovidni osebi na domu izvajali OA in pomoč na domu pri uporabnikih in v njihovi okolici (spremljanje po opravkih, vzdrževanje higiene bivalnih prostorov, nabava in priprava hrane ipd.), prav tako se je izvajala OA pri športnih, šahovskih in rekreacijskih dejavnostih, na področju društvene OA je zaposlena 1 asistentka, nudila je pomoč pri reševanju osebnih stisk uporabnikov ali njihovih osebnih asistentov; vodila in urejala je dokumentacijo in koordinirala aktivnosti programa.

4. STROKOVNO – PODPORNE SLUŽBE

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 4.1. Osveščanje zaposlenih o invalidih
- 4.2. Osveščanje potencialnih sponzorjev
- 4.3. Informacijska dostopnost strokovno podpornih služb
- 4.4. Strokovno podporni programi po področjih
- 4.5. Izgradnja strokovnih kapacitet društev

4.1. OSVEŠČANJE ZAPOSLENIH O INVALIDIH

V letu 2024 so aktivnosti osveščanja strokovnega kadra večinoma potekale na daljavo, obveščanje je potekalo tudi preko e-pošte. Osveščanje je potekalo tudi na skupnih dogodkih Sveta invalidov, npr. Športne igre invalidov, Dan mobilnosti invalidov in druge.

4.2. OSVEŠČANJE POTENCIALNIH SPONZORJEV

Mestne službe so po potrebi v pomoč in podporo pri iskanju dodatnih sredstev za izvajanje programov društev v obliki pomoči pri prošnjah za sponzorska ali donatorska sredstva za invalidska društva. To zajema predvsem pomoč pri pridobivanju ustreznih kontaktov, vsebinska in administrativna pomoč. Pomoč MO Maribor in Sveta invalidov pri ozaveščanju sponzorjev je nujno potrebna ob akcijah ozaveščanja in se nudi predvsem pri delu skupin Sveta invalidov, v katere so strokovni delavci občine vključeni. V letu 2024 smo tovrstno pomoč uspešno zagotovili pri izvedbi Športno – rekreativnega srečanja invalidov.

4.3. INFORMACIJSKA DOSTOPNOST STROKOVNO PODPORNIM SLUŽBAM

Mestna občina Maribor nudi na [občinski spletni strani](#) vse informacije tako za občane, kot za strokovne službe v MO Maribor. Objavljeni so tudi obrazci potrebnih vlog za posamezne službe. Dodatna pojasnila in pomoč so na voljo pri informatorju, v informacijski pisarni za invalide, informacijski pisarni za starejše ali pri pristojnem uradniku. V letu 2022 je bila spletna stran prenovljena. V letu 2025 smo upoštevali tudi nekaj predlogov za izboljšanje, prilagodili smo tudi obrazce.

4.4. STROKOVNO PODPORNIM PROGRAMI PO PODROČJIH

MOM je tudi v letu 2025 sofinancirala in vsebinsko podprla neobvezne socialne, zdravstvene, športne in druge programe lokalnega pomena (gl. tč. 14.2.). Financira tudi delovanje Sveta invalidov, ki je bil ustanovljen v okviru projekta »Občina po meri invalidov« in skrbi za izvajanje Akcijskega načrta za izboljšanje enakih možnosti invalidov v MO Maribor. V letu 2025 je bilo za delovanje Sveta invalidov namenjenih 14.000 evrov, realiziranih pa 12.406 EUR.

4.5. IZGRADNJA STROKOVNIH KAPACITET DRUŠTEV

V invalidskih društvih zaradi pomanjkanja sredstev praviloma delujejo prostovoljci invalidi ali svojci vključenih invalidov. MOM podpira izobraževanje kadra v invalidskih društvih tako, da nudi potrebne informacije, prostore za izvajanje in finančno podporo s sofinanciranjem programov društev.

5. DOSTOPNOST

Na področju dostopnosti si je Mestna občina Maribor zadala naloge za ureditev dostopnosti na področjih:

- 5.1. Javne površine
- 5.2. Javne sanitarije

- 5.3. Parkiranje na javnih parkirnih mestih
- 5.4. Javni transport
- 5.5. Taksi služba
- 5.6. Kultura
- 5.7. Javni sektor
- 5.8. Javne prireditve
- 5.9. Zasebni sektor
- 5.10. Razno

5.1. JAVNE POVRŠINE

V Mestni občini Maribor smo v letu 2025 uredili spust robnikov in izvedli ostala potrebna dela na naslednjih javnih površinah:

- križišče Razlagove ulice in Cankarjeve ulice
- delno križišče Razlagove ulice in Prešernove ulice (dodatno sanacija pločnika)
- Borci za Severno mejo
- Karantanska ulica (dodatno še taktilne oznake)
- Zvezna ulica
- Kosarjeva ulica
- Razvanjska cesta
- Šolska Pobrežje (taktilne oznake in ostala ureditev)
- Antoličičeva – pločnik z zasaditvijo
- prehod za pešce Titova + dvignjeni prehodi na uvoznih rampah
- sanacija poti na vzhodnem delu Mestnega parka
- sanacija pločnika v Orožnovi ulici
- sanacija stopnic na Prešernovi ulici (kino Union)
- sanacija stopnic na Pobreški ulici (pod bolnišnico)
- Prisojna ulica – ureditev novega dela pločnika

5.2. JAVNE SANITARIJE

Svet invalidov nenehno opozarja na pomanjkanje javnih sanitarij za invalide v mestu, predvsem v centru mesta, pa tudi v objektih, ki se obnavljajo ali na novo gradijo s financiranjem ali sofinanciranjem lokalne skupnosti.

5.3. PARKIRANJE NA JAVNIH PARKIRNIH MESTIH

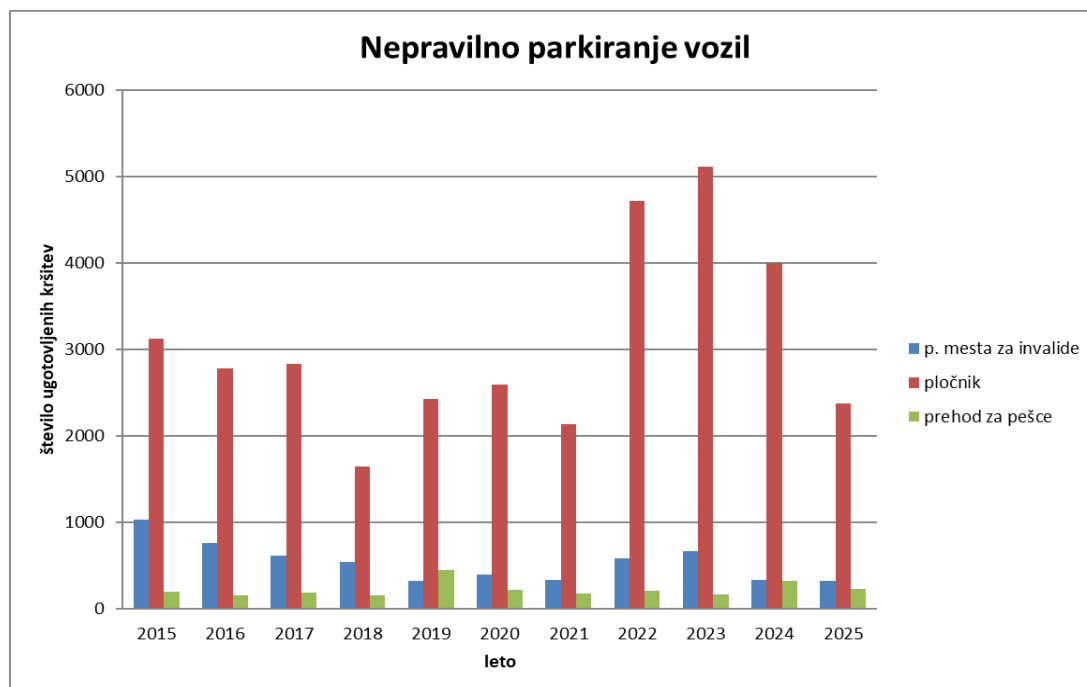
V Medobčinskem redarstvu Maribor so v sklopu rednega nadzora nad ustavljanjem in parkiranjem vozil poseben poudarek namenili tudi nadzoru nad upravičenostjo parkiranja na mestih, rezerviranih za parkiranje upravičencev do invalidske parkirne karte. V letu 2025 je

bilo v Mestni občini Maribor zaznanih 327 tovrstnih kršitev, zoper vse kršitelje pa je bil uveden postopek o prekršku. Za večino tako nepravilno parkiranih vozil je bila odrejena tudi odstranitev vozila (odvoz s kraja prekrška).

Občinski redarji Medobčinskega redarstva Maribor so izvedli tudi 2.380 ukrepov zoper tiste kršitelje, ki so vozila nepravilno parkirali na pločniku ter 230 ukrepov zoper kršitelje, ki so svoja vozila nepravilno parkirali na prehodih za pešce, s čimer so prav tako ovirali in ogrožali mobilnost invalidov in ostalih pešcev ter najšibkejših udeležencev v cestnem prometu.

Medobčinsko redarstvo je izvedlo tudi več nadzorov nad upravičenostjo parkiranja na mestih za invalide v sodelovanju s Policijo. Kot vsako leto, so tudi v letu 2025, v obdobju mednarodnega dneva invalidov, izvedli poostren nadzor na območju Mestne občine Maribor. V času poostrenega nadzora, ki je trajal med 24. 11. 2025 in 8. 12. 2025 smo obravnavali 389 kršitev nepravilnega parkiranja, od tega 7 na mestih, rezerviranih za invalidne osebe.

Slika 1: Grafikon števila kršitev:

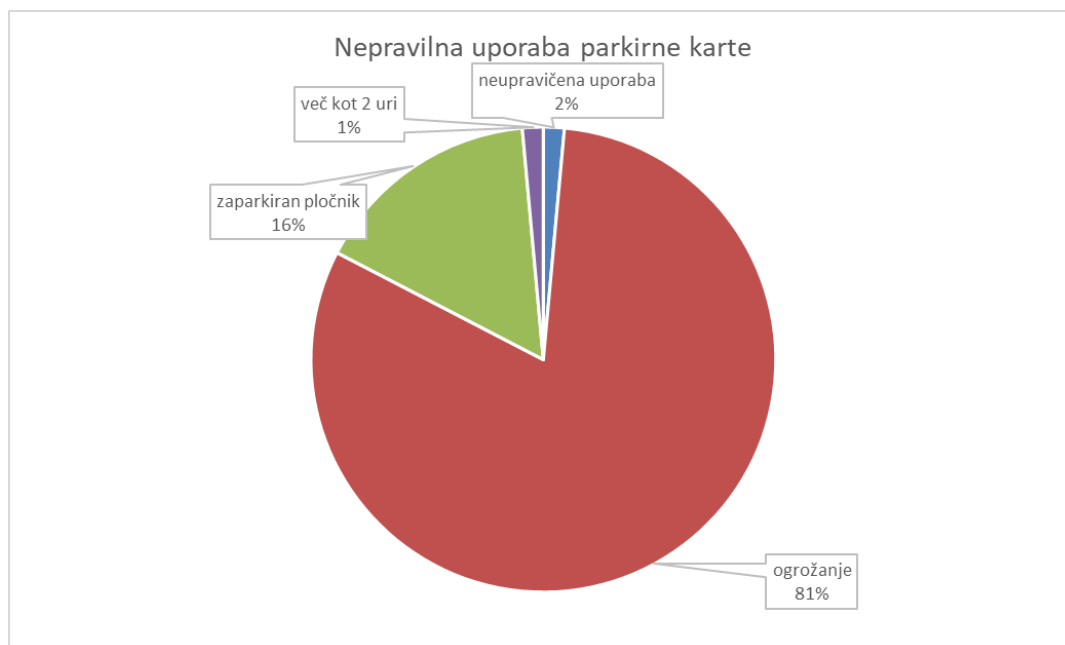

Na sliki 1 je prikazano gibanje števila ugotovljenih kršitev od leta 2015 do leta 2025 na območju Mestne občine Maribor. Opažen je splošni upad ugotovljenih kršitev po letu 2015 ter porast od leta 2022 naprej, saj smo z bistveno več zaposlenimi redarji opravili bistveno več nadzorov. Še vedno preveč voznikov neupravičeno zaseda mesta, rezervirana za parkiranje invalidov ob trgovskih centrih, še slabše pa je ugotovljeno stanje nedovoljenega parkiranja na pločnikih.

Med delom občinski redarji ugotavljajo tudi posamezne primere zlorab parkirnih kart in tudi posamezne primere domnevno ponarejenih parkirnih kart. V takih primerih redarji ravnajo v skladu s pooblastili in v skladu z Zakonom o prekrških. V letu 2025 so obravnavali 1 prekršek s področja zlorabe parkirne karte, obravnavali pa so 69 prekrškov nepravilne uporabe parkirne karte. Od tega je 56 uporabnikov parkirne karte ogrožalo ostale udeležence v prometu, 11 uporabnikov parkirne karte je parkiralo na pločniku tako, da je zaparkiralo

celoten pločnik, 1 uporabnik parkirne karte pa je parkiral nepravilno več kot dve uri (grafični prikaz v sliki 2).

Slika 2: Grafikon kršitev nepravilne uporabe parkirne karte v letu 2025:

Na PP Maribor I so opravili 2 nadzora cestnega prometa nad upravičenostjo parkiranja voznikov na mestih, namenjenih invalidom. Eden izmed teh nadzorov je bil opravljen tudi 3. 12. 2025 (Mednarodni dan invalidov). Pozornost na nepravilno parkirana vozila na mestih, namenjenih invalidom, so med drugim polagali tudi med rednim delom. V letu 2025 so zaznali 10 kršitev.

5.4. JAVNI TRANSPORT

Na območju Mestne občine Maribor lahko invalidne osebe, ki izpolnjujejo pogoje, pridobijo pravico do pridobitve brezplačne vozovnice na vseh mestnih avtobusih na območju MOM za invalidne osebe in njihove spremljevalce. Brezplačen prevoz z mestnimi avtobusi in s krožno kabinsko žičnico je omogočen večini invalidov s stalnim prebivališčem na območju MOM.

Na Mestni občini Maribor smo v letu 2025 izvedli:

- Uskladitev izgleda avtobusnih voznih redov po priporočilih Sveta invalidov in Sveta za starejše
- Nakup avtobusov s prilagojenim vstopom za invalide in starejše osebe – spustna rampa

Vse dni v letu vozi v območju za pešce in v ožjem središču mesta električno vozilo Maister, ki je namenjeno predvsem starejšim, gibalno oviranim, slepim in slabovidnim, staršem z majhnimi otroki in obiskovalcem mesta ter turistom. Ljudem in okolju prijazno vozilo je opremljeno z manjšim prtljažnikom za ročno prtljago, defibrilatorjem in klančino za vstop invalidov na vozičku. V letu 2025 se je uvedel tudi »Dr. Maister«, ki vozi znotraj območja UKC Maribor.

Prostofer je trajnostni vseslovenski prostovoljski projekt za mobilnost starejših, ki je v Mestni občini Maribor zaživel 1. julija 2022. Prostofer (skrajšano za prostovoljni šofer) je namenjen vsem tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nižje mesečne dohodke, pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Omogoča jim lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe (prevoz do bolnišnice, zdravstvenega doma, lekarne), brezplačne prevoze do javnih ustanov (banka, pošta, upravna enota), trgovinskih centrov, pokopališč, itd. V letu 2025 je 20 prostovoljnih šoferjev z dvema avtomobiloma opravilo 1.171 prevozov. 79% voženj je bilo opravljenih za namene zdravstva (obisk zdravstvenega doma, bolnišnice in lekarne), 2% za upravne zadeve (obisk banke, občine, pošte, upravne enote) ter 19% za ostale prevoze (obisk trgovine, pokopališča, domov za starejše, društva upokojencev).

Projekt DANOVA NEXT (Pametno transportno omrežje za dostopnost invalidnih potnikov in potnikov z omejeno mobilnostjo v Podonavju na podlagi inovativnih storitev) se je v letu 2025 nadaljeval z izvajanjem pilotnih aktivnosti v Mestni občini Maribor. Projekt je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru programa Interreg Podonavje, pri čemer Mestna občina Maribor sodeluje kot projektni partner.

Splošni cilj projekta je izboljšati dostopnost prevoza v Podonavju za vse vrste invalidnosti (vid/sluh in zmanjšana mobilnost) s spodbujanjem inovacij in prenosa tehnologije za ustvarjanje novih prilagojenih inovativnih storitev ter z zagotavljanjem popolnoma dostopnih digitalnih potovalnih informacijskih storitev preko vzpostavitve pametnega omrežja med letališči, pristanišči in lokalnim mestnim prometom.

V letu 2025 so bile aktivnosti usmerjene predvsem v krepitev kompetenc zaposlenih v javnem potniškem prometu ter v razvoj dostopnih digitalnih informacij, s posebnim poudarkom na potrebah oseb z oviranostmi in starejših.

V sodelovanju z javnim podjetjem Marprom sta partnerja projekta Univerza v Mariboru (FGPA) in Mestna občina Maribor v novembru 2025 sodelovala pri izvedbi obsežnega programa usposabljanja za voznike mestnega potniškega prometa. Usposabljanje ki ga je izvedlo **Društvo študentov invalidov Slovenije**, je potekalo 11., 12. in 18. novembra 2025, udeležilo pa se ga je več kot 60 voznikov.

Program je bil razdeljen na teoretični in praktični del. Teoretični del je bil namenjen predstavitvi potreb oseb z različnimi vrstami oviranosti, zlasti gibalno oviranih ter gluhih in naglušnih oseb, ter obravnavi ustreznih načinov komunikacije in nudenja pomoči. V praktičnem, izkustvenem delu so se vozniki preizkusili v vlogi potnikov z različnimi oviranostmi, kar je omogočilo boljše razumevanje vsakodnevnih izzivov teh uporabnikov.

Usposabljanje je pomembno prispevalo k večji ozaveščenosti zaposlenih, izboljšanju kakovosti storitev in k bolj vključujočemu odnosu do oseb z oviranostmi in starejših uporabnikov javnega prevoza.

Drugi pomemben sklop aktivnosti v letu 2025 je bila priprava vsebin o dostopnosti za spletno aplikacijo DANOVA NEXT. V sodelovanju s projektnimi partnerji je potekalo zbiranje, urejanje in strukturiranje informacij o dostopnih storitvah in infrastrukturi na glavni avtobusni postaji Maribor.

Vsebine so bile prilagojene različnim uporabniškim skupinam, vključno z osebami z gibalnimi in senzornimi oviranostmi ter starejšimi. Poudarek je bil na jasnosti, razumljivosti in preglednosti informacij, ki bodo uporabnikom omogočale lažjo orientacijo in uporabo javnega

potniškega prometa. Pripravljeni materiali so bili vključeni v testno fazo aplikacije DANOVA NEXT.

V decembru 2025 je bila spletna aplikacija **DANOVA NEXT tudi uradno objavljena** in je dostopna širši javnosti. Gre za prvo celovito digitalno platformo, ki na enem mestu združuje pregledne in primerljive informacije o dostopnosti letališč, pristanišč ter drugih pomembnih prometnih vozlišč v Podonavski regiji. Aplikacija uporabnikom omogoča lažje načrtovanje poti, večjo samostojnost pri potovanjih ter boljšo informiranost o možnostih pomoči in podpornih storitvah.

Posebna dodana vrednost aplikacije je v tem, da presega nacionalne okvire in povezuje različne vrste prevoza, kar uporabnikom omogoča celostni pregled dostopnosti na mednarodni ravni. Aplikacija je zasnovana kot podporno orodje za osebe z gibalnimi in senzornimi oviranostmi ter starejše, hkrati pa predstavlja pomemben korak k razvoju dostopne in vključujoče mobilnosti.

Spletna aplikacija DANOVA NEXT je dostopna na naslovu www.danovanext.com in predstavlja enega ključnih rezultatov projekta na področju digitalnih rešitev za dostopno potovanje.

Z izvedenimi aktivnostmi v letu 2025 je Mestna občina Maribor nadaljevala uresničevanje ciljev projekta DANOVA NEXT na področju izboljševanja dostopnosti javnega potniškega prometa. Usposabljanje zaposlenih in vzpostavitev dostopne digitalne aplikacije predstavljata pomemben prispevek k večji samostojnosti, varnosti in kakovosti potovanj oseb z oviranostmi ter starejših ter k razvoju bolj vključujoče mobilnosti v lokalnem in širšem podonavskem prostoru.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 preko Delovne skupine za dostopnost SIMOM sodelovali pri organizaciji in izvedbi dogajanja ob Dnevu mobilnosti invalidov in izvedli nekaj sestankov z Urdom za komunalno promet in prostor MOM.

Prav tako so za Mestno občino Maribor in Univerzo v Mariboru sodelovali pri izvajanju aktivnosti projekta DANOVA NEXT, katerega cilj je izboljšanje dostopnosti infrastrukture, informacij in storitev javnega potniškega prometa za invalide.

Priloga 3: Aktivnosti Danova next – predstavitev

5.5. TAKSI SLUŽBA

Žal v Mariboru še nimamo taksi vozila, prilagojenega za invalide. Med izvajalci taksi službe tudi ni interesa za prilagoditev vozil.

5.6. KULTURA

Velikega pomena je dostopnost kulturnih ustanov. Zato je izrednega pomena izgradnja novega Centra Rotovž, v katerega bo umeščena knjižnica in razširjene aktivnosti za vse občane.

V Mariborski knjižnici Maribor so z namenom, da bi nova osrednja knjižnica v Centru Rotovž upravičila naziv Maribora, »mesta po meri invalidov«, tudi v letu 2025 v proces snovanja Centra Rotovž vključili invalidska društva, ki so jim pomagala pri iskanju ustreznih rešitev za invalide.

5.7. JAVNI SEKTOR

Mestna občina Maribor je v letu 2025 izvajala aktivnosti za prilagoditev stavb v javni rabi. Predvsem so se pripravljali dokumenti za izvedbo dvigal in ostalih prilagoditev v zgradbah posebnega pomena, kot npr. Dom invalidskih društev na Trubarjevi 15. žal se je realizacija zamaknila v prihodnja leta.

5.8. JAVNE PRIREDITVE

Svet invalidov MO Maribor je tudi v letu 2025 organiziral več javnih skupnih prireditvev invalidov z namenom spodbujanja socializacije, vključevanja in medsebojnega druženja invalidov. V vseh javnih prireditvah v organizaciji MO Maribor ali Sveta invalidov MO Maribor je bila zagotovljena dostopnost, tolmač slovenskega znakovnega jezika, MOM je tudi finančno in organizacijsko omogočila izvedbo dogodkov. V letu 2025 smo organizirali že 16. Športne igre invalidov Maribora, 12. Športno rekreacijsko srečanje invalidov, 17. Dan mobilnosti invalidov in 14. Kulturni večer invalidov.

S ciljem, da se dostopnost zagotovi na vseh javnih prireditvah, Svet invalidov Mestne občine Maribor in mariborska invalidska in humanitarna društva ob podpori MO Maribor izvajajo ozaveščanje javnosti, športnih in kulturnih ustanov in podajajo predloge za odpravo morebitnih ovir. Pogosto je velika ovira za udeležbo odsotnost prilagojenih sanitarij.

Veliko povečanje dostopnosti pomeni tudi zagotavljanje brezplačnega prevoza v mestnem avtobusnem prevozu invalidom in njihovim spremljevalcem.

5.9. ZASEBNI SEKTOR

Svet invalidov Mestne občine Maribor daje pobude za izboljšanje dostopnosti, ki so večinoma dobro sprejete, zelo dobre izkušnje imamo s kulturnimi ustanovami. Naše pobude so dobro sprejete, realizacija pa je žal največkrat odvisna od razpoložljivih sredstev tudi v zasebnem sektorju.

5.10. RAZNO

Mestna občina Maribor sodeluje v projektu RS »Omogočanje multimodalne mobilnosti za osebe z različnimi oviranostmi«. V sodelovanju s predstavniki MOPE in GIS ter Beletrina smo 6. februarja 2025 v razstavnem salonu Urban v Mariboru izvedli regijski dogodek, ki je bil namenjen predstavnikom podravskih občin, invalidskih in upokojskih organizacij ter je bil priložnost za vprašanja glede dostopnosti v občini. Ob tej priložnosti so bili predstavljeni razvojni načrti projekta in možnosti za vprašanja glede financiranja in izvajanja aktivnosti v konkretni občini, saj so na dogodku prisotni predstavniki Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, ki projekt vodi in financira in Geodetskega Inštituta RS, ki projekt izvaja.

Stojan Rozman, mentor SLO Canis za pse pomočnike, je še vedno zelo aktiven v HORUS in v projektu Multimodalna mobilnost. Pri tem projektu je bil aktiven v snemanju ovir za osebe na vozičku v urbanih naseljih. Konec leta 2025 je za svoje delo prejel prestižno nagrado ob mednarodnem dnevu prostovoljstva. Priznanje je prejel za svoj izjemen prispevek civilni družbi iz rok predsednika Državnega sveta RS, g. Marka Lotriča. Stojanu Rozmanu Je SLO Canis pred 15 leti izšolal prvo psičko pomočnico v Sloveniji za gibalno ovirano osebo, Kiro.

Foto: Arhiv SLO Canis

Za namen udeležbe članov Sveta invalidov in delovnih skupin na seminarjih, konferencah in za ogled dobre prakse bo MO Maribor tudi v letu 2026 namenila 1.000 EUR.

6. VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 6.1. Vseživljenjsko učenje
- 6.2. Razvijanje koncepta inkluzije
- 6.3. Osveščanje o inkluziji
- 6.4. Dostopnost izobraževanja
- 6.5. Učna pomoč
- 6.6. Usposabljanje prostovoljcev za delo z otroki s posebnimi potrebami
- 6.7. Izobraževanje delovnih invalidov iz gospodarstva in brezposelnih delovnih invalidov
- 6.8. Osveščanje in informiranje

6.1. VSEŽIVLJENJSKO UČENJE

Mestna občina Maribor je tudi v letu 2025 spodbujala vseživljenjsko učenje ranljivih skupin občanov s sofinanciranjem programov izobraževanja in programov invalidskih in humanitarnih organizacij.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 sodelovali v aktivnostih Tedna vseživljenjskega učenja, ki ga koordinira Andragoški zavod Slovenije.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor nadaljujejo z osveščanjem javnosti in zagotavljanjem pogojev (brezplačna uporaba društvenih prostorov) za izvedbo izobraževalnih tečajev učenja slovenskega znakovnega jezika, ki se jih letno udeležuje vedno več polnočutnih udeležencev. Tako so skozi predavanja in z lastnimi izkušnjami gluhih in naglušnih udeležencev prikazali številnim polnočutnim udeležencem problematiko invalidov sluha, komunikacijske ovire ter življenje v svetu tišine. Za izvedbo predavanj in delavnic sodelujejo z Andragoškim zavodom Maribor, z Umetuljko, z Združenjem gluhih 14 11 in s Centrom za krepitev zdravja Maribor. Povratne informacije so bile vedno zelo spodbudne in jim dale vedeti, da so s tovrstnim sodelovanjem in predstavitvami uspešno predstavljali svet tišine. V letu 2025 so predstavili gluhoto in slovenski znakovni jezik v vrtcu.

V MD slepih in slabovidnih Maribor je v letu 2025 skozi vse leto potekalo izobraževanje članov v okviru programa za usposabljanje za samostojno življenje. Izveden je bil seminar za družine slepih in slabovidnih predšolskih, šolskih otrok in mladostnikov ter otrok z dodatnimi motnjami do 18-tega leta starosti. V Izoli je potekal tri dnevni seminar od 16.06. do 19.06.2025, ki je bil namenjen novo vpisanim članom, seminarja se je udeležilo 20 članov in spremljevalcev. V Premanturi na Hrvaškem je potekal tri dnevni seminar od 02.09. do 05.09.2025, ki je bil namenjen dolgoletnim članom in vsem tistim članom, ki se seminarja na navedeni lokaciji še niso udeležili. Seminarja se je udeležilo 24 članov in spremljevalcev, kuharske delavnice so se izvajale na sedežu društva na mesečni ravni. Potekala pa sta tudi tečaja italijanskega in nemškega jezika.

Izvajale so se tudi individualne predstavitve mobilnih telefonov za člane na sedežu društva in po potrebi tudi na domovih uporabnikov, na letni ravni je bilo izvedenih cca. 5 individualnih demonstracij tehničnih pripomočkov (predvajalniki zvočnih zapisov, govoreče in brajlove ure ipd.), pri čemer so nudili tudi tehnično pomoč, zlasti glede uporabe mobilnih telefonov in računalnikov. Udeležencem seminarjev v Izoli in Premanturi (20 - 24 članov in njihovih spremljevalcev) so predstavili različne tehnične pripomočke ter novosti na tem področju.

Izvedena so bila digitalna izobraževanja za odrasle slepe in slabovidne, in sicer osnovno izobraževanje, ki je potekalo v treh terminih, prisotnih je bilo 13 članov društva, in nadaljevalno izobraževanje v dveh terminih, prisotnih je bilo 10 članov. Jesensko izobraževanje za blind shell telefone in androide, osnovno in nadaljevalno, je potekalo v štirih terminih na sedežu društva, udeležilo se ga je 11 članov društva.

6.2. RAZVIJANJE KONCEPTA INKLUZIJE

Podpiramo prizadevanje za koncept »Ena šola za vse«, da bi bili šolski izobraževalni sistemi pod eno streho, v enem objektu/šolskem paviljonu, ne glede na programe osnovnošolskega izobraževanja (reden OŠ program, prilagojen OŠ program, posebni oddelki vzgoje in izobraževanja), kar bi omogočalo druženje in interakcijo otrok pri dejavnostih, kjer je socialna vključenost smiselna.

6.3. OSVEŠČANJE O INKLUZIJI

Organiziranje posvetov na temo inkluzije, predstavitev izkušenj dobrih praks iz tujine, osveščanje pedagoških delavcev in učencev o invalidih in predstavitev etičnega kodeksa obnašanja do oseb s posebnimi potrebami. Vse zadane aktivnosti se izvajajo na ravni invalidskih organizacij, po potrebi Svet invalidov podpre posamezna prizadevanja in pobude.

6.4. DOSTOPNOST IZOBRAŽEVANJA

Za dostop invalidov do izobraževanja brez diskriminacije je primarno potrebna arhitekturna dostopnost, materialna in socialna dostopnost, vsebinska dostopnost(po potrebi zagotoviti asistenta, tolmača za gluhe, zagotoviti uporabo IKT tehnologije za nemoteno spremljanje učne snovi za vse kategorije invalidov), informacijska dostopnost. Mestna občina Maribor omogoča pridobitev brezplačne vozovnice tudi za osebe s stalnim prebivališčem na območju Mestne občine Maribor, usmerjene v prilagojene oblike izobraževanja.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 izvajali svetovanje visokošolskim institucijam, študentskim in mladinskim organizacijam za izboljšanja dostopnosti študija in drugih

dejavnosti. Izvedli so posebne spletne delavnice za dijake in kasneje za bruce s posebnimi potrebami iz različnih visokošolskih zavodov in jim razložili vse v zvezi z vpisnim postopkom in kasneje v zvezi s statusom in prilagoditvami pri študiju. Nudili so individualna svetovanja študentom, njihovim staršem in zaposlenim v visokem šolstvu.

6.5. UČNA POMOČ

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 izvajali posebne spletne delavnice za dijake in kasneje za bruce s posebnimi potrebami iz različnih visokošolskih zavodov in jim razložili vse v zvezi z vpisnim postopkom in kasneje v zvezi s statusom in prilagoditvami pri študiju. Nudili so individualna svetovanja študentom, njihovim staršem in zaposlenim v visokem šolstvu.

6.6. USPOSABLJANJE PROSTOVOLJCEV ZA DELO Z OTROKI S POSEBNIMI POTREBAMI

Prostovoljstvo je v Sloveniji dokaj dobro razvito. Dajemo podporo za intenzivno usposabljanje prostovoljcev po vzoru Zveze Sonček, ki izvaja usposabljanje, intenzivne delavnice, kjer dobi prostovoljec vpogled, kaj je gibalna oviranost, kaj je cerebralna paraliza, psihološki vidik, itd.

6.7. IZOBRAŽEVANJE DELOVNIH INVALIDOV IZ GOSPODARSTVA IN BREZPOSELNIH DELOVNIH INVALIDOV

Vključevanje in spodbujanje izobraževanja delovnih invalidov iz gospodarstva in brezposelnih invalidov je nezadostno predvsem pri invalidih, ki niso vključeni v nobeno društvo. Predlagamo redno informiranje o možnostih izobraževanja in izvajanje izobraževanj za ciljne skupine.

6.8. OSVEŠČANJE IN INFORMIRANJE

Osveščanje otrok in mladine o vsem, kar zadeva študij in šolanje, je velike pomena predvsem za invalide. V Mariboru to zelo dobro opravlja Društvo študentov invalidov. V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 sodelovali na informativnem dnevu in Uvajalnem dnevu za bruce na Univerzi v Mariboru. Izvedli so posebne spletne delavnice za dijake in kasneje za bruce s posebnimi potrebami iz različnih visokošolskih zavodov in jim razložili vse v zvezi z vpisnim postopkom in kasneje v zvezi s statusom in prilagoditvami pri študiju.

7. ZAPOSLOVANJE, MATERIALNA IN SOCIALNA VARNOST

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 7.1. Povečanje zaposljivosti oseb z invalidnostjo
- 7.2. Spreminjanje neustrezne zakonodajne ureditve
- 7.3. Sistematično razširjanje promocije duševnega zdravja na delovnem mestu med gospodarske subjekte
- 7.4. Seznanjanje invalidskih organizacij, delodajalcev in oseb, ki delajo z invalidi z zakonodajo
- 7.5. Socialna vključenost

- 7.6. Osveščanje delodajalcev o potrebah delavcev z invalidnostjo
- 7.7. Osveščanje invalidnih oseb o njihovih pravicah in obveznostih na področju zaposlovanja
- 7.8. Ohranjanje in zaposlovanje invalidov v občinski upravi
- 7.9. Vključitev občinske uprave v mrežo delodajalcev v okviru zaposlitvene rehabilitacije
- 7.10. Opozarjanje pristojnih služb na ovire pri zaposlovanju
- 7.11. Podporno okolje za razvoj podjetniških idej invalidov
- 7.12. Razvoj novih programov za zaposlitev invalidov
- 7.13. Omogočati invalidom vključevanje v storitve zaposlitvene rehabilitacije na daljavo

7.1. POVEČANJE ZAPOSILJIVOSTI OSEB Z INVALIDNOSTJO

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 svoje člane preko članske liste za obveščanje in preko društvene Facebook strani obveščali o prostih študentskih delih in delovnih mestih, o možnostih opravljanja praks ali pripravništev doma in v mednarodnih organizacijah.

V Centru za poklicno rehabilitacijo Maribor izvajajo program zaposlitvene rehabilitacije za MDDSZ ter program poklicne rehabilitacije za ZZZS in ZPIZ. Izvajajo tudi program socialne vključenosti, kjer imajo vključenih 21 uporabnikov. V letu 2025 so obravnavali 124 oseb, ki so bile napotene v poklicno rehabilitacijo v okviru zdravstva in 185 oseb napotenih v zaposlitveno rehabilitacijo, ki jih je napotil zavod za zaposlovanje.

V okviru akcijskega načrta za invalide so ozaveščali in informirali invalide, delodajalce in širšo javnost o zaposlitvenih možnostih zaposlovanja invalidov, spodbudah in možnih prilagoditvah delovnega mesta invalidnim osebam. Meseca junija so sodelovali na posvetu zaposlovanje invalidnih oseb in izzivi pri delu z delodajalci, ki ga je organiziral Zavod za zaposlovanje.

Strokovni tim Uri Soča CPR Maribor izvaja različne programe, kot je poklicna in zaposlitvena rehabilitacija ter poklicna orientacija za mlade. S svojimi programi pokrivajo potrebe na področju zdravstvenega varstva, zaposlovanja ter pokojninskega in invalidskega varstva

POKLICNA REHABILITACIJA

Namen poklicne rehabilitacije

Osebam s težavami in ovirami v zdravju, ki vplivajo na zaposlitev pomagajo pri:

- uspešnem vračanju na delo po preboleli bolezni ali poškodbi,
- pri prilagoditvi delovnega okolja in delovnega mesta v skladu z omejitvami za delo,
- iskanju drugega ustreznega delovnega mesta,
- spremembi poklicne poti,
- usmerjanju v ustrezen izobraževalni program.

Rehabilitacijsko ocenjevanje

Rehabilitacijsko ocenjevalni programi se izvajajo za osebe s težavami na področju delovnega funkcioniranja, s ciljem priprave individualnega načrta vračanja na delovno mesto ali pridobitve statusa invalidne osebe. Gre za kompleksno oceno funkcijske zmožnosti, delovne vzdržljivosti in učinkovitosti, sposobnosti učenja, delovnega vedenja, potrebnih prilagoditev dela in delovnega okolja. Kadar ugotovljajo ohranjeno delazmožnost ali manjše težave, ki jih lahko rešujemo s prilagoditvami v delovnem okolju, se pričnejo aktivnosti za vrnitev na staro, oziroma premestitev na novo delovno mesto. V kolikor vračanje v delovno okolje ni mogoče

svetujejo in usmerjajo posameznika k iskanju najboljših rešitev, glede na njihove trenutne zdravstvene, socialne in druge dejavnike.

Programi poklicne orientacije

Izvajajo programe poklicne orientacije za otroke in mladostnike z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter po hujši bolezni ali poškodbi.

ZAPOSLOTVENA REHABILITACIJA

Zaposlitvena rehabilitacija je namenjena brezposelnim osebam s težavami na področju dela in zaposlovanja in/ ali brezposelnim osebam, ki se želijo usposobiti za ustrezen poklic ali delo. Stroške zaposlitvene rehabilitacije za brezposelne osebe krije Zavod za zaposlovanje, oseba pa dobi tudi povrnjene potne stroške, malico ter denarno nadomestilo za čas usposabljanja.

Storitve se izvajajo s ciljem, da se invalid usposobi za ustrezno delo, se zaposli, zaposlitev zadrži in v njej napreduje ali spremeni svojo poklicno kariero. V procesu ZR se invalid preizkusi na različnih prilagojenih delih oz. delovnih mestih s ciljem iskanja primerne zaposlitve. Ob zaključku usposabljanja se napravi ocena doseganja delovnih rezultatov in poda predlog oceno zaposlitvene možnosti, podporno ali zaščitno obliko zaposlitve oz. za nezaposljivost.

Zaposlitvena rehabilitacija predvidoma traja od 3 do 24 mesecev.

V Sloveniji je stopnja brezposelnosti med invalidi večja kot med neinvalidi (podatki zavoda za zaposlovanje). Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov je prinesel nove oblike zaposlovanja med invalidi. Glavni razlog za slabši položaj invalidov na trgu dela najdemo v stališčih delodajalcev in širše družbe do njihovega zaposlovanja ter v pomanjkanju primernih delovnih mest za invalide. Čeprav sama zakonodaja podpira njihovo zaposlovanje, pa ne more bistveno vplivati na njihovo dejansko zaposljivost. V ta namen v CPR ozaveščajo delodajalce o zaposlovanju invalidov s prikazi primerov dobrih praks ter obveščanjem o spodbudah, do katerih so upravičeni. Na prvo mesto postavljajo zaposlovanje invalidov na odprtem trgu in delodajalcem svetujejo glede metod dela z invalidi in pomagajo pri prilagajanju delovnih mest. Invalidi s težjo obliko invalidnosti, ki se ne morejo zaposliti pri običajnih delodajalcih se lahko zaposlijo v invalidskih podjetjih ali zaposlitvenih centrih.

MODEL ZGODNJE POKLICNE IN ZAPOSLOTVENE REHABILITACIJE

Projekt ZPZR-2 vzpostavlja in preizkuša model celostne zgodnje poklicne in zaposlitvene rehabilitacije za osebe z zdravstvenimi težavami. Njegov namen je omogočiti hitrejšo in uspešnejšo vrnitev na delo, ohraniti zaposlitve in izboljšati socialno vključenost udeležencev. Projekt spodbuja vključujoče delovno okolje, zmanjšuje stigmo ter krepi sodelovanje med ključnimi institucijami, delodajalci in strokovno javnostjo. S tem se skrajšuje trajanje bolniških staležev, zmanjšuje število invalidskih upokojitev ter krepi ohranjanje zaposlitve in socialna vključenost te skupine.

Projekt bo hkrati podpiral uvedbo potrebnih sistemskih sprememb za izvajanje celostne zgodnje poklicne in zaposlitvene rehabilitacije v Sloveniji, kar bo koristilo tudi drugim ranljivim skupinam.

Model predvideva celostno obravnavo, ki jo bo izvajal interdisciplinarni strokovni tim (zdravnik spec. medicine dela, prometa in športa, psihiater, socialni delavec, psiholog, delovni terapevt in drugi strokovnjaki), pri čemer je nujno tudi sodelovanje delodajalcev. Projekt vključuje tudi oceno uspešnosti preizkušenega modela ter pripravo podlag za sistemske spremembe, ki bi omogočile njegovo uvedbo v Sloveniji, z možnostjo prilagoditve za druge ranljive skupine.

Projekt vodi URI Soča v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, Nacionalnim inštitutom za javno zdravje, Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Zavodom za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije, izvajalci zaposlitvene rehabilitacije, specialisti medicine dela, prometa in športa, delodajalci ter zavarovanci. Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

PREHOD MLADIH + (PM+)

V drugi polovici leta 2025 se je začel izvajati je projekt PM+, katerega cilj je zniževanje deleža neaktivnih mladih s posebnimi potrebami. S projektnimi vsebinami bo pripomogel k lažjemu prehodu mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela. Projekt v okviru nacionalnega projektnega partnerstva izvaja 13 projektnih partnerjev, izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije, pod vodstvom Združenja izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije v Republiki Sloveniji – ZIZRS.

Namen projekta PREHOD MLADIH + je:

- vplivati na večjo socialno vključenost in izenačevanje zaposlitvenih možnosti mladih s posebnimi potrebami,
- s preventivnim ukrepanjem in celostnim sistematičnim delom opolnomočiti mlade s posebnimi potrebami za vstop na trg dela in povečati njihovo zaposlovanje,
- ozaveščati delodajalce o zaposlovanju mladih s posebnimi potrebami s pomočjo različnih oblik spodbud in pomoči,
- omogočiti mladim usposabljanje ali izobraževanje s praktičnim delom pri delodajalcih za opolnomočeno izbiro poklicne poti,
- pripraviti predlog dopolnjenih standardov in normativov zaposlitvene rehabilitacije za mlade s posebnimi potrebami.

Trajanje projekta: od 25. 8. 2025 do 30. 9. 2029.

Zaposlovanje invalidov spodbujajo tudi razne institucije in invalidska društva z vključevanjem invalidov v javna dela ali redno zaposlitev.

7.2. SPREMINJANJE NEUSTREZNE ZAKONODAJNE UREDITVE

V okviru delovne skupine za zaposlovanje in na seji Sveta invalidov se pogosto oblikujejo predlogi in so izražene potrebe po spremembi zakonodajne ureditve. Ker nismo odločevalci, lahko pogosto samo podamo pobude in predloge za spremembe ali dopolnitve zakonodajnih ureditev.

7.3. SISTEMATIČNO RAZŠIRJANJE PROMOCIJE DUŠEVNEGA ZDRAVJA NA DELOVNEM MESTU MED GOSPODARSKE SUBJEKTE

Promocija duševnega zdravja vključuje vse ukrepe, ki prispevajo k dobremu duševnemu zdravju. Slovenija je bila prva evropska država, ki je uzakonila izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu. Programi promocije duševnega zdravja se v Sloveniji že izvajajo in so učinkoviti, zaradi povečanja dostopnosti pa bi bilo potrebno programe ustrezno širiti in krečiti. MOM in SIMOM bosta sodelovala pri oblikovanju predlogov za promocijo duševnega zdravja na delovnem mestu.

7.4. SEZNANJANJE INVALIDSKIH ORGANIZACIJ, DELODAJALCEV IN OSEB, KI DELAJO Z INVALIDI Z ZAKONODAJO

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v okviru svojih posebnih socialnih programov intenzivno sodeluje z Racio Social - svetovalni rehabilitacijski center iz Celja, Zavodom RS za zaposlovanje ter delodajalci na področju Mestne občine Maribor. Tako še naprej izpolnjujejo zadani cilj; informiranje delodajalcev o zakonodaji s področja zaposlovanja invalidov, o možnostih strokovne podpore in finančnih spodbudah pri usposabljanju in zaposlovanju invalidov, vse z namenom večjega zaposlovanja invalidov sluha. V letu 2025 so poleg redno zaposlenega gluhega strokovnega delavca-sekretarja v programu javnih del zaposlovali dve brezposelni osebi/invalida. Sofinancer MOM v višini 5% OD.

7.5. SOCIALNA VKLJUČENOST

URI - Soča je bil izbran na javnem razpisu kot izvajalec programa socialne vključenosti, ki ga sofinancira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Program socialne vključenosti se izvaja na Čufarjevi 5 v Mariboru in poteka od 6 do 8 ur dnevno. Namen programa je ohranjanje in razvijanje delovnih sposobnosti uporabnika ter vzpodbujanje socialne vključenosti. Ciljna skupina programa socialne vključenosti so uporabniki, ki imajo v skladu z Zakonom o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov veljavno odločbo o nezaposljivosti, ali invalidi I. kategorije v skladu z določili ZPIZ brez pravice do invalidske pokojnine po zakonu.

Vključitev v program je prostovoljna. Pravice in obveznosti izhajajo iz medsebojnega dogovora uporabnika in izvajalca o vključitvi v program socialne vključenosti, uporabnik pa je pripravljen v programu sodelovati najmanj 6 ur dnevno.

V invalidskih in humanitarnih društvih se izvajajo socialno varstveni programi, ki omogočajo invalidom večjo vključenost, lažje spopadanje z boleznijo in ohranjanje psiho-fizičnih sposobnosti. Ti programi so velika podpora in pomoč invalidom, saj v društvih prejmejo nasvete in pomoč, ki jo potrebujejo.

V ZMSS, Podružnica Maribor so v letu 2025 izvajali Program poverjeništv. Program je namenjen preprečevanju izoliranosti in izboljšanju, oziroma ohranjanju kvalitete vsakdanjega življenja članov z MS v njihovem okolju. Tako je bilo 6 poverjenikov preko celega leta v stalnem kontaktu z vsemi tistimi težkimi invalidi in njihovimi svojci, ki so potrebovali pomoč. Poskrbeli pa so tudi za tiste težke invalide z MS, ki so nastanjeni v domovih za ostarele. Namen obiskov poverjenika je, da pomaga socialno najšibkejšim članom na domu, ter tistim članom, ki so stalno nastanjeni v domovih starejših občanov. Prav tako poverjenik pomaga

vsakemu članu podružnice, ki zaradi različnih razlogov potrebujejo pomoč. V letu 2025 je bilo 25 članom nudena pomoč pri vložitvi vloge na socialno komisijo Združenja MS Slovenije za denarno pomoč zaradi socialne ogroženosti.

V društvu zelo uspešno deluje skupina za samopomoč. Skupino vodi gospa Marta Grobovšek. Skupina za samopomoč MOČNI SKUPAJ – MS se je v letu 2025 sestala 9 krat. Srečanja so potekala vsak drugi torek, udeleževalo se jih je 6 do 25 članov. Omogočala so izmenjavo izkušenj in iskanje rešitev vseh, ki so se srečevali v okviru skupine. Teme so izbirali sproti, po sistemu »kje pa tebe čevelj žuli«. Vsak udeleženec Skupine je predstavil svoj problem, sugestijo, podporo, mnenje. V okviru srečanj so organizirali tudi razna predavanja, npr. »Zdrava samozavest in samopodoba«, predavanje o sladkorni bolezni, potopisno predavanje o Uzbekistanu in drugo.

V MD civilnih invalidov vojn Maribor so tudi v letu 2025 izvedli bogat program socialnega vključevanja svojih članov in njihovih svojcev. Meseca maja so izvedli ekskurzijo po Šaleški dolini. Prvi postanek so imeli ob Velenjskem jezeru, ki je nastalo zaradi ugrezanja tal kot posledica izkopavanja lignita v velenjskem premogovniku. Poleti jezero zaživi kot naravno kopališče in je priljubljena točka za rekreacijo in šport. V Šoštanju so si ogledali Muzej usnjarstva. Na vodenem ogledu po razstaviščnih prostorih so se seznanili z razvojem usnjarstva od ustanovitve Vošnjakove usnjarije leta 1788 pa do ukinitve tovarne leta 1999, spoznali so tudi življenje usnjarjev in njihovih družin. Industrija usnja je bila v preteklosti pomembna panoga gospodarstva, v drugi polovici 20. stoletja pa je zašla v krizo zaradi katere je večina obratov propadla. V Topolšici so se ustavili na kmečkem turizmu Pirnat, nato pa pot nadaljevali do Term Topolšica. V zdraviliškem parku so si ogledali Spominsko sobo »Topolšica 9. maj 1945«. Kustos Muzeja Velenje jim je obširno predstavil dogajanje v zadnjih dneh nemške okupacije na tem območju.

V Kopru so si udeleženci ekskurzije ogledali vinsko klet in vinski butik Vinakoper, med potjo proti domu pa so si ogledali še Predjamski grad, ki je od leta 2015 kot največji jamski grad na svetu vpisan v Guinnessovo knjigo rekordov.

Oktobra so imeli pri Baronu kostanjev piknik, kjer so ob druženju uživali v slastnih jesenskih plodovih. V začetku novembra so bili v Jarenini, v kraju, kjer so leta 1987 po scenariju Toneta Partljiča in v režiji Matjaža Klopčiča posneli znani film Moj ata socialistični kulak. V Gostilni pri Cesarski lipi spominja na ta dogodek »Kulakova soba«, prostor, v katerem so na ogled fotografije s snemanja filma. V stavbi nekdanje osnovne šole so si v Muzeju Alfi Nipič ogledali razstavo »Ostal bom muzikant«, ki ponuja obsežen vpogled v življenje in glasbeno pot legendarnega pevca, vključno z njegovimi mednarodnimi nastopi, nagradami in priznanji. Na jesenski ekskurziji po Prekmurju so se najprej ustavili v Lendavi pri Razglednem stolpu Vinarium. V Dobrovniku so si ogledali tropski vrt Ocean Orchids, kjer so uživali ob ogledu tropskega raja, prelepih orhidej, množici tropskih in subtropskih rastlin. V Gostilni pri Lujzi pa so na veselem druženju, ob slastni hrani in ob pokušini izbranih vin nazdravili »Martinu«.

V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor svoje člane vključujejo v različne aktivnosti. V okviru društva deluje sekcija ustvarjalnih delavnic oz. sekcija ročnih spretnosti, ki združuje članice društva. V letu 2025 so pripravile četrto samostojno razstavo, sodelovala so vsa društva v Koordinaciji Podravja. Izdelovali so tudi voščilnice za potrebe društva, razne izdelke iz lesa, gline špage, perlice itd. Tudi v letu 2025 se je sekcija predstavila s svojimi izdelki na Trgu Leona Štuklja ob Mednarodnem dnevu mobilnosti invalidov in seznanila širšo mariborsko javnost s svojo uspešno dejavnostjo. V Medobčinskem društvu delovnih invalidov Maribor so v letu 2025 organizirali plavalni dan v Termah Ptuj s športnimi igrami, v Dražencih

pri gostišču Rajh. Priredili so izlet za težke in gibalno ovirane invalide v Čakovec, ogled muzeja in mesta. Jesenski izlet je bil v Krapino z okolico in ogled muzeja pračloveka. Udeležili so se delavnic za usposabljanje invalidov, ki jih je organizirala ZDIS o različnih temah, ki so jih predavali izkušeni strokovnjaki na področju blaženja socialnih in psihičnih posledic invalidnosti.

Ena izmed prioritet na področju delovanja v okviru socialnega programa je bila v letu 2025 pomoč posameznim članom društva z enkratnimi denarnimi socialnimi pomočmi. V društvu je mnogo članov, ki živijo na robu preživetja in jim društvo ob omejenih finančnih sredstvih ne more izdatneje pomagati. Še nadalje jim pomaga vodstvo RK Maribor z dostavo paketov, ki jih dobijo predvsem tisti člani, ki dejansko živijo v težkih socialnih razmerah.

V društvu skrbijo tudi za najstarejše člane, trenutno je 169 starejših od 85 let. Od tega jih okrog 19 živi v domovih starejših občanov. Obiske vršijo naši prostovoljci. V društvu sicer narašča število teh starejših, ki pa nekateri živijo popolnoma sami, brez pomoči sosedov, pa tudi širše družbene skupnosti.

Ker je teh pojavov v našem mestu vse več, predlagajo, da se tudi Svet invalidov MOM opredeli do te socialne situacije in se bolj poglobi v izboljšanje enakih možnosti življenja starejše generacije v našem mestu, predvsem za invalide.

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor je ključnega pomena za gluhe in naglušne starejše ljudi izvajanje sedmih posebnih socialnih programov. Pri tem v DGNP izpostavljajo posebni socialni program »Pomoč ostarelim gluhim in naglušnim na domu«, ki ga izvajajo v Društvu s pomočjo treh sodelavcev že od leta 2000, in v okviru katerega je trenutno vključeno 35 ostarelih invalidov sluha s širšega območja delovanja društva. Sofinancer MOM. Storitev obsega: osebna in laična pomoč in pomoč pri vzpostavljanju socialnih stikov ter družabništvo. S pomočjo doniranega (od Elektro Maribor d.d.) vozila pa so tudi v letu 2025 nadaljevali s spremstvi in prevozi članov v društvo z namenom, da jim zagotovijo vključevanje v številne aktivnosti, ki jih organizirajo v društvu. Avto so do junija 2025 večkrat neuspešno popravljali, nato so ga odpisali. Poteka akcija za pridobitev finančnih sredstev za nakup novega osebnega vozila za prevoze invalidov sluha. V letu 2025 so finančno pomagali socialno najbolj ogroženim članom, v sodelovanju z Lions Klubom Piramida Maribor pa so pomagali dvema družinama v stiski, pomoč pa so nesebično prispevali tudi številni člani društva. Prav tako sami člani prostovoljno zbirajo stari papir, sredstva pa uporabijo za izvajanje posebnih socialnih programov za člane z izgubo sluha. Prav tako so ob tradicionalnem novoletnem srečanju članov obdarili 15 otrok članov društva, ki jih je obiskal Dedek Mraz.

V Sončku – mariborskem društvu za cerebralno paralizo ostaja pomemben center Sončkova dobrodelna trgovina in Center druženja Vetrinjska. V letu 2023 pa so pričeli s programom Dnevnega centra (Tkalka), ki ga sofinancira Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki ga nadaljujejo tudi v letu 2025. Dnevni center nastaja kot možnost vključevanja vseh uporabnikov, ki niso vključeni nikamor in ostajajo doma, namenjen je tudi tistim, ki si želijo bolj sproščene in drugačne dnevne aktivnosti, kot jih nudijo v varstveno delovnih centrih. Dnevne dejavnosti uporabnik obiskuje skupaj z osebnim asistentom. likovne delavnice, kuharske delavnice, dan za debato, športne aktivnosti (boccia, pikado, štrbunk), kuharske delavnice. Vse te dejavnosti so podprte z ustrezno pomočjo in podporo, svetovanjem, mentorstvom. Izpostavljajo, da dobro sodelujemo tudi s Fakulteto za zdravstvene vede, čigar študenti so jih nekajkrat obiskali in tako jih spoznali skozi dejavnosti dnevnega centra. V lepem spominu jim je ostalo tudi druženje v »Luštnem dopoldnevu«, kjer

sta jih kulinarično razvajala Devana in Sebastijan iz priljubljene mariborske restavracije in sta jim pripravila zelo okusne jedi iz paradižnika, ki nam jih je doniralo podjetje Lušt. Prav tako so si s uporabniki ogledali tudi samo domačijo Lušt v Prekmurju (junij 2025), kjer so jim predstavili njihovo delovanje pridelave paradižnika. V okviru tega programa so v letu 2025 organizirali druženja, krajše izlete (Kamniški drevored, Pohorje, sprehod ob Dravi), sprehode, obiske muzejev, delavnice, glasbene terapije z gongi in vikend oddihe v Vrličah.

Dnevne aktivnosti so: likovne delavnice, dan za debato, športne aktivnosti (boccia, pikado, štrbunk), kuharske delavnice. Vse te dejavnosti so podprte z ustrezno pomočjo in podporo, svetovanjem, mentorstvom. V okviru tega programa so v letu 2025 organizirali druženja, krajše izlete (Jarenina, Pohorje, Sikalozoo), sprehode, obiske muzejev, delavnice, glasbene terapije z gongi in vikend oddihe v Vrličah. Zelo dobro obiskan dan v njihovem Dnevnem Centru pa je tudi Glasbena terapija z gongi, pod vodstvom Medeje. Terapija poteka 1x na mesec. Ob gongih se zelo sprostijo, sprostijo svoje telo in uživajo ob prijetnih pomirjajočih zvokih koshi zvončkov, gonga, tibetanskih pojočih posodic, dežnih palic ...

Društvo vsakoletno vključuje do dva udeleženca javnih del, ki pomagata pri socialnih programih druženja in pomoči uporabnikom. Za potrebe prevozov s prilagojenim kombijem je zaposlen voznik. Na društvu je zaposlenih 5 oseb z invalidnostjo, od tega je ena oseba zaposlena v podporni zaposlitvi.

7.6. OSVEŠČANJE DELODAJALCEV O POTREBAH DELAVCEV Z INVALIDNOSTJO

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v okviru svojih posebnih socialnih programov intenzivno sodeluje z Racio Social - svetovalni rehabilitacijski center iz Celja, Zavodom RS za zaposlovanje ter delodajalci na področju Mestne občine Maribor. Tako še naprej izpolnjujejo zadani cilj; informiranje delodajalcev o zakonodaji s področja zaposlovanja invalidov, o možnostih strokovne podpore in finančnih spodbudah pri usposabljanju in zaposlovanju invalidov, vse z namenom večjega zaposlovanja invalidov sluha. V letu 2025 so poleg redno zaposlenega gluhega strokovnega delavca-sekretarja zaposlovali v programu javnih del dve brezposelni osebi/invalida. Sofinancer MOM v višini 5% OD. Za polovični delovni čas so iz lastnih sredstev zaposlovali eno osebo/invalida sluha v programu informiranja ter eno osebo/invalida administrator-koordinator.

7.7. OSVEŠČANJE INVALIDNIH OSEB O NJIHOVIH PRAVICAH IN OBVEZNOSTIH NA PODROČJU ZAPOSLOVANJA

Tudi invalidne osebe velikokrat premalo poznajo svoje pravice in tudi obveznosti. Osveščanje z okroglimi mizami, info kanali društev, zgibankami ipd. poteka predvsem na ravni invalidskih organizacij. Tudi zato je zelo pomembna podpora MOM s sofinanciranjem socialnih programov društev.

7.8. OHRANJANJE IN ZAPOSLOVANJE INVALIDOV V OBČINSKI UPRAVI

Mestna občina Maribor je v letu 2025 zaposlovala 22 invalidnih oseb. To je 12 čez kvoto.

7.9. VKLJUČITEV OBČINSKE UPRAVE V MREŽO DELODAJALCEV V OKVIRU ZAPOSLOVNE REHABILITACIJE

Izvajalci zaposlitvene rehabilitacije imajo pogosto težave pri iskanju delodajalca, kamor bi se vključil rehabilitant za opravljanje praktičnega dela rehabilitacije. Zato predlagajo, da je povečati potrebno sodelovanje izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije z javno upravo. To je odlična priložnost, da spoznajo, da so tudi invalidi sposobni delavci in lahko veliko ponudijo.

Hkrati pa je s tem zagotovljeno lažje izvajanje zaposlitvene rehabilitacije in več možnosti za uspešen zaključek le-te (zaposlitev invalida).

7.10. OPOZARJANJE PRISTOJNIH SLUŽB NA OVIRE PRI ZAPOSLOVANJU

Invalidske organizacije poznajo potrebe invalidov pri zaposlovanju in ovire, ki jim preprečujejo razvoj in napredovanje na tem področju, zato je treba sistematično opozarjati na ovire in prepreke, tako občinsko upravo kot pristojne službe z namenom, da pride do novih praks in izboljšanja zaposlitvenih in delovnih pogojev za invalide.

7.11. PODPORNO OKOLJE ZA RAZVOJ PODJETNIŠKIH IDEJ INVALIDOV

Vodstva lokalnih skupnosti, kakor tudi širše, bi morala bolj podpirati in pozitivno vplivati na vzpostavitev podpornega okolja za razvoj podjetniških idej invalidov in drugih težje zaposljivih oseb s področja neprofitnega podjetništva, ki se kreira na osnovi projektne naloge. Za ta namen bi bilo potrebno predvideti določena sredstva na osnovi razpisa.

7.12. RAZVOJ NOVIH PROGRAMOV ZA ZAPOSILITEV INVALIDOV

Lokalna skupnost mora po svojih zmožnostih spodbujati razvoj novih, neprofitnih delovnih programov za delo in zaposlitev invalidov ter drugih težje zaposljivih oseb. Žal se lokalne skupnosti soočajo z vedno večjimi finančnimi težavami, zato se ti cilji težko uresničujejo.

7.13. OMOGOČATI INVALIDOM VKLJUČEVANJE V STORITVE ZAPOSILITVENE REHABILITACIJE NA DALJAVO

Pojav epidemije je prinesel nove potrebe in ideje za izvajanje zaposlitvene rehabilitacije. Čeprav se je trenutno epidemija nekoliko potuhnila, je predlog, da se v zaposlitveni rehabilitaciji omogoča invalidom vključevanje v storitve zaposlitvene rehabilitacije na daljavo in pri bi bilo tem invalide tehnološko podpreti (nabava IKT tehnologije, zagotavljanje sredstev za wi-fi in usposabljanje za uporabo IKT)

8. DRUŽINSKO ŽIVLJENJE IN SPOŠTOVANJE OSEBNE INTEGRITETE

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 8.1. Osveščanje
- 8.2. Spodbujanje osebne asistence

8.1. OSVEŠČANJE

Mestna občina Maribor je v letu 2025 s sofinanciranjem programov društev pomagala pri izvajanju socialnih programov društev. Prav tako je z organizacijo skupnih dogodkov (Športne igre invalidov, Kulturni večer invalidov, Športno-rekreativno srečanje invalidov in drugi) pripomogla k večjemu povezovanju in druženju članov. Tako so tako naša kot društvena srečanja ob športu in kulturi oblika druženja, ki lahko:

- razbijajo stereotipe in krepijo samopodobo
- osveščajo javnost (članki, tiskovne konference, posveti)
- povezujejo društva in spodbujajo druženja članov (skupna srečanja in delavnice v organizaciji društev, zlasti za ciljno skupino mladih in samskih)

Tudi v MČ in KS so v letu 2025 izvajali različne aktivnosti, namenjene vključevanju vseh občanov, predvsem starejših: medgeneracijski dogodki in aktivnosti (tudi v sodelovanju s šolami, vrtci); usvajanje različnih veščin (digitalna pismenost, tuji jeziki, uporaba javnih storitev ...); predavanja in delavnice na različne teme – vseživljenjsko učenje, osebnostna rast ...; različni ustvarjalni krožki in delavnice; brezplačna pravna pomoč (večina uporabnikov so starejši); mesečne pisarne Centra za socialno delo Maribor (v nekaterih MČ in KS); izleti v sodelovanju z društvi upokojencev; obiskovanje starejših krajanov ob visokih osebnih jubilejih; srečanja borcev; starejši so kot ciljna skupina vključeni v večino prireditev, ki jih MČ in KS izvajajo za svoje krajanje – praznovanje krajevnega praznika, kulturnega praznika, materinskega dneva in dneva žena, božično-novoletnega dogajanja, različne kulturne prireditve in družabni dogodki; ob Dnevu Maribora MČ in KS kot soorganizatorji v sodelovanju s prostovoljnimi gasilskimi društvi organizirajo brezplačen prevoz starejših na lokacije prireditev; v okviru rednega dela mestnih četrtin in krajevnih skupnosti referenti pomagajo starejšim pri razumevanju pomembnih informacij, izpolnjevanju obrazcev in podobno.

V ZMSS, podružnica Maribor, dajejo velik poudarek na druženju in krepitvi samopodobe. Druženje s sebi enakimi pa pozitivno vpliva na duševno in fizično zdravje. Zato so izvedli različna srečanja: V aprilu so izvedli volilni občni zbor, ki je potekal v prostorih Kmečkega turizma Černe v Razvanju. Tega občnega zbora se je udeležilo 53 članov, 15 spremljevalcev in 4 gosti. Na tem občnem zboru je bilo izvoljeno vodstvo podružnice (predsednik, podpredsednica, športni referent in poverjeniki).

Upravni odbor mariborske podružnice ZMSS se je sestel 3 x letno, obravnavali so 12 točk dnevnega reda. Predstavniki UO podružnice so se udeleževali raznih sestankov, srečanj v Združenju – ZMSS in Svetu invalidov Mestne občine Maribor. Sodelovali, povezovali in izmenjevali so izkušnje z ostalimi 15 podružnicami ZMSS po Sloveniji.

Meseca decembra so imeli zaključek leta na kmečkem turizmu Černe v Razvanju. Udeležilo se ga je 51 članov in 19 spremljevalcev. Letos se jim je pridružilo tudi 10 članov uporabnikov invalidskega vozička. Za prijetno decembrsko vzdušje je z živo glasbo poskrbel Štajerski Brendi. Ob dobri glasbi se je zaplesalo, tudi s pomočjo invalidskih vozičkov, hodulj s kolesi, berglami. Obiskal jih je tudi Božiček v spremstvu pomočnikov.

Enkrat na mesec so se sestali na kosilu, da so se družili, izmenjavali mnenja in se pogovarjali. Družili pa so se vsak torek v društvenih prostorih v času dežurstva.

V Društvu študentov invalidov Slovenije, pisarna Maribor, so v letu 2025 za namen spodbujanja druženja in povezovanja organizirali razne dogodke za svoje člane, na primer mesečna srečanja članov z zanimivimi gosti, bralna srečanja, športno-rekreativna vadba, izleti in ekskurzije, družabni dogodki.

Tudi v letu 2025 je Medobčinsko društvo delovnih invalidov Maribor pomagalo posameznim članom pri razreševanju številnih problemov na področju pravne zaščite in pri urejanju statusa invalida, premoženjskega stanja in drugih podobnih razmer. V letu 2025 so zabeležili 18 primerov, ki so potrebovali to pomoč. Začetne pogovore je opravil član društva Mirko Čubrič, ki je tudi s pravnega stališča pomagal pri razrešitvi posameznih problemov. Predsednik Emerik Topler pa je svetoval pri reševanju zapletov glede statusa invalida, največ neznank pa je bilo pri ocenitvah telesne okvare.

V MDSS Maribor so v letu 2025 skrbeli za vključevanje svojih članov na več načinov. Delavnice za ročna dela so potekale vsako 3. sredo v mesecu, udeležuje se jih 5 do 6 članic društva; spomladi in jeseni so organizirali tudi tečaj ročnih del. Kuharske delavnice se

izvajajo enkrat na mesec, oz. 10-krat na leto v prostorih društva in potekajo v dopoldanskem in popoldanskem času (3-4 ure), udeležuje se jih 10-15 članov društva. V oktobru je bilo v Dravogradu organizirano družabno srečanje (kostanjev piknik), ki se ga je udeležilo 52 članov in njihovih spremljevalcev. V novembru je bilo na sedežu društva organizirano družabno srečanje (martinovanje), ki se ga je udeležilo 54 članov in njihovih spremljevalcev. Nudili so oskrbo osnovnošolskim otrokom- članom društva, z zvezki in drugimi šolskimi potrebščinami. Članom društva, ki so vložili prošnjo za izredno enkratno denarno pomoč, je društvo samo ali preko Sklada slep-slepemu odobrilo denarno pomoč v skladu s sklepom o pravih dodeljevanja denarnih sredstev društva.

V društvu Sonček – mariborsko društvo za cerebralno paralizo skrbijo za spodbujanje druženja in družinskega življenja. V letu maju 2025 so se odpravili na letni izlet. Tokrat so si ogledali in raziskovali Živalski vrt v Zagrebu, s kosilom v Rogaški Slatini. Zbralo se je cca. 130 članov društva. Dne 11. oktobra 2025 so se člani zbrali na tradicionalnem jesenskem pikniku v Centru Sonček Vrtnice. Ob prijetnem druženju se je zbralo cca. 120 članov.

8.2. SPODBUJANJE OSEBNE ASISTENCE

V Mestni občini Maribor se zavedamo pomena vključevanja invalidov v družbeno življenje.. Pri tem je posebnega pomena zagotavljanje mobilnosti gibalno oviranih oseb, predvsem članov društva in s tem vključitev v vse oblike družbenega življenja. Z mobilnostjo ponovno postanejo aktivni in se udeležujejo aktivnosti, ki jih organizirajo društva ali aktivnosti, katerih se želijo udeleževati na lastno željo v okviru drugih organizacij. MOM spodbuja ohranjanje mobilnosti s sofinanciranjem posebnih socialnih programov.

9. KULTURA

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 9.1. Vključevanje oseb z invalidnostjo v kulturne dogodke in prireditve
- 9.2. Pobuda kulturnim ustanovam
- 9.3. Sistematično vključevanje uporabnikov s posebnimi potrebami v knjižnične storitve
- 9.4. Osveščanje kadra o potrebah invalidov
- 9.5. Informacije o dostopnosti kulturnih dogodkov
- 9.6. Podpora MOM in sveta invalidov pri kulturnih programih invalidskih društev

9.1. VKLJUČEVANJE OSEB Z INVALIDNOSTJO V KULTURNE DOGODKE IN PRIREDITVE

KULTURNI VEČER INVALIDOV

V ponedeljek, 17. novembra 2025 je Kazinska dvorana SNG Maribor ponovno zaživela v duhu ustvarjalnosti in povezanosti, saj je v njej potekal že 14. Kulturni večer invalidov.

Prireditve je režirala Zdenka Križanič, skozi večer pa nas je vodil dramski igralec Bojan Marošević. Dogodek je bil tolmačen v slovenski znakovni jezik, za kar je poskrbela Marija Koser.

Letošnja tema, »Naš planet – moja in tvoja odgovornost«, je navdihnila nastopajoče, da so v svojih nastopih poudarili pomen sožitja, varovanja narave in osebne odgovornosti do sveta, v katerem živimo.

Uvodoma sta obiskovalce nagovorila Milan Kotnik, predsednik Sveta invalidov MOM, ter Aleksander Saša Arsenovič, župan Mestne občine Maribor. Oba sta občinstvu zaželela prijeten in navdihujoč večer ter izrazila podporo ustvarjalnosti invalidskih organizacij.

Večer so otvorile pevke Ženskega pevskega zbora Glasbena matica, pod vodstvom zborovodkinje Zsuzse Budavari Novak, ki so s pesmimi »Ne bodi kot drugi«, »Pred mano je poletje« in »Mlade oči« ustvarile harmoničen in čustven uvod.

Sledila je pestra paleta nastopov. Plesna skupina VDC Sožitje Maribor se je predstavila in nas razveselila s točko »Naš planet«. Iz mariborske podružnice Združenja multiple skleroze Slovenije je Silvija Kukovec predstavila lastni pesmi »Kje svoboda se skriva?« in »Luč«, Slavica Jaušovec pa je predstavila avtorsko pesem »Moja zemlja moj dom«.

Sledil je nastop ženskega komornega zbora Medobčinskega društva delovnih invalidov Maribor z dvema slovenskima pesmima »Zeleni gozd« in »Sijaj mi sončece«. Center Naprej Maribor, center za osebe s pridobljeno možgansko poškodbo, nas je navdušil s plesno točko z naslovom »Zemlja pleše«. Posebno noto večeru sta dodali še Metka Oset s ciklom pesmi »Delta življenja« in pesmijo »Zahvala prostovoljcem« ter Matjaž Grom iz Društva vojnih invalidov s pesmima »Ne reci nikdar« in »Kam le čas beži«.

Barvite nastope so nadaljevali člani Društva Sonček – mariborskega društva za cerebralno paralizo. Najprej je Štefi Peklar predstavila kratko zgodbo »Sanje klobučka flaminga«, plesna skupina Sonček je zaplesala ob pesmi »Ob Dravi v 50-ih«, Mojca Golčar pa se je predstavila s kratko prozo.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor je navdušilo s pantomimo »Zemlja v naših dlaneh«, moderator Bojan Marošević pa je občinstvu približal odlomek iz knjige Gorana Glaserja, člana Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Maribor, »Črni metulj v očeh«.

Član Društva paraplegikov Podravja Jakob Kaučič je recitiral svojo pesem »Upanje«, za čustveni zaključek sklopa pa so poskrbeli uporabniki VDC Polž Maribor z lutkovno predstavo »Smetiščne pošasti« ter pevskim nastopom Zdravka Preloga, ki je zapel pesem »Na nebo«.

Večer sta obogatila še dva nastopa presenečenja: nežni glas mlade pevke Mie Merčnik s pesmijo »Ko dvigneš me« ter duhovita komedija zmešnjav v izvedbi Dunje Zupanec, Sandija Žurana in Bojana Maroševića, ki je pričarala glasen smeh in navdušenje občinstva.

Po uradnem delu je sledilo prijetno druženje v predverju Kazinske dvorane, kjer so bili nastopajoči deležni iskrenih pohval in čestitk za svoje izvrstne, predane in srčne nastope.

Nastopajoči na Kulturnem večeru invalidov (foto: Darko Šerjan)

9.2. POBUDA KULTURNIM USTANOVAM

Pobuda kulturnim ustanovam, da uvedejo ugodnosti za invalide, da objavijo informacije o fizični dostopnosti prostorov in dogodkov za invalide, da izboljšajo dostopnost svojih zbirk in storitev (z osebnim vodenjem ali audio/video vodiči) in k izmenjavi dobrih praks na področju dostopnosti v kulturi.

Mestna občina Maribor je v letu 2025 zaključila pomemben projekt posodobitve odrske in scenske opreme ter izboljšanja dostopnosti za gibalno ovirane osebe v Narodnem domu.

V sklopu naložbe je bilo nameščeno novo centralno ozvočenje dvorane, delno obnovljena odrska razsvetljava, posodobljeno vrvišče in dobavljena premična dvižna ploščad za zagotavljanje dostopa na oder v Unionski dvorani.

Posodobitev opreme pomeni velik korak k izboljšanju tehnične opremljenosti Narodnega doma Maribor, ki je po obsegu in pomembnosti drugi največji kulturno-prireditveni center v Sloveniji. Posodobljeno ozvočenje in razsvetljava bosta omogočala kakovostnejše in sodobnejše izvajanje koncertnih, gledaliških, plesnih in drugih kulturnih programov, obenem pa se zmanjšujejo stroški vzdrževanja. Z novo premično dvižno ploščadjo je pomembno izboljšana tudi dostopnost za gibalno ovirane ustvarjalce, ki bodo lahko enakovredno sodelovali pri programih na odrih Narodnega doma.

Projekt je bil prijavljen na Javni razpis Ministrstva za kulturo (JR-KE-2025), v okviru katerega je Mestna občina Maribor pridobila **39.225,76 EUR** sofinancerskih sredstev. Celotna vrednost naložbe znaša skoraj **100.000 EUR**.

Mestna občina Maribor s to naložbo nadaljuje z izboljševanjem prostorskih pogojev in tehnološke opremljenosti javnih zavodov na področju kulture ter sledi ciljem trajnostnega, vključujočega in sodobnega kulturnega razvoja mest.

9.3. SISTEMATIČNO VKLJUČEVANJE UPORABNIKOV S POSEBNIMI POTREBAMI V KNJIŽNIČNE STORITVE

V Mariborski knjižnici so tudi v letu 2025, kolikor so razmere dopuščale, vključevali osebe s posebnimi potrebami in druge ranljive skupine v svoje redne storitve. Zelo dobro so sodelovali z invalidskimi in drugimi organizacijami, Svetom invalidov in drugimi partnerji, z različnimi vsebinami in pristopi so poskušali blažiti njihovo socialno izključenost. Invalidom pa omogočajo brezplačno članstvo.

Na področju fizične dostopnosti stanje tudi v 2025 ostaja enako, žal so nekatere knjižnične enote še vedno nedostopne gibalno oviranim (Knjižnica Studenci, Bistrica ob Dravi, Pesnica, Duplek in Kungota).

V knjižnici so v letu 2025 izvajali redne dejavnosti:

- Nabava in obdelava knjižničnega gradiva za slepe in slabovidne (povečani tisk, zvočne knjige, igre in igrače, gradivo v lahkem branju, za gluhe in naglušne, za osebe z disleksijo in ljudi z bralnimi težavami; ozaveščanje širše javnosti o delovanju invalidskih društev z dostopnostjo do glasila Svet invalidov v knjižnicah na našem širšem območju.
- Izposoja gradiva na dom: za osebe, ki zaradi invalidnosti, starosti ali bolezni same ne morejo do knjižnice.

- Izposoja v bolnišnico za osebe iz enote za forenzično psihiatrijo Oddelka za psihiatrijo UKC Maribor.
- Postajališče bibliobusa v VDC Polž: za osebe z motnjo v telesnem in duševnem razvoju. Bibliobus 1 x mesečno obišče uporabnike VDC Polž v Rapočevi ulici 13 in Parku mladih 4.
- Programi za razvoj in podporo bralni pismenosti ranljivim skupinam:
- bralna značka in bralni krožki za osebe z motnjo v duševnem razvoju v VDC Polž in v domovih starejših (tudi za osebe z demenco).
- premične zbirke (kolekcije) v domovih/zavodih/ustanovah za posebne skupine prebivalcev, ki nimajo dostopa do knjižničnega gradiva in informacij: VDC Sožitje, Dom starejših občanov Tezno, Dom SeneCura, Deos Center starejših Idila, UKC Maribor: Bolnišnična šola in Oddelek za psihiatrijo.
- Organizirani obiski otrok z govorno-jezikovnimi posebnostmi in z motnjami avtističnega spektra (v sodelovanju s Centrom za sluh in govor): Pionirska knjižnica: 16 obiskov/ 185 udeležencev; OŠ Gustava Šiliha v Pionirski knjižnici Nova vas: 1 obisk / 24 udeležencev.
- Socialna aktivacija albanskih žensk: Pionirska knjižnica: 10. 1. 2025 - 26 udeleženk.
- Predstavitve knjižničnih storitev in programa Umovadbe za zaposlene iz invalidskega podjetja Bodočnost, Knjižnica Nova vas, 31.1.
- Soorganizacija delavnice Digitalni koraki za uporabnike VDC Sožitje: v sodelovanju z Andragoškim zavodom – Ljudsko univerzo Maribor in VDC Sožitje: 7., 9., 11. 4. v prostorih VDC Sožitje.
- Pravljična ura v slovenskem znakovnem jeziku - v sodelovanju z Društvom gluhih in naglušnih Podravja: v okviru Tednov vseživljenjskega učenja: Pionirska knjižnica v TC City, 13.5.2025 – 15 obiskovalcev.
- O knjigah, branju in življenju – druženje ob Tednu vseživljenjskega učenja v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor: Pionirska knjižnica Nova vas, 28. 5. 2025 – 11 udeležencev.
- Spoznajmo slovenski znakovni jezik- v sodelovanju z Društvom gluhih in naglušnih Podravja: v okviru Tednov vseživljenjskega učenja: Knjižnica Pobrežje, 15.5. 2025
- Predstavitve knjižnice v pogovornem klubu slovenskega jezika za ukrajinsko govoreče priseljence, Zavod Dress for Success, 24.7.2025
- Pripovedovalsko pravljичni dogodek v Centru Starejših Idila, 30.9.2025
- Bralni klub ob svetovnem mesecu ozaveščanja o demenci: Osrednja knjižnica City, 30.9.2025
- Bralni klub na temo demence: Knjižnica Lovrenc na Pohorju, 8.12.2025.
- Program vključevanja priseljencev in oseb z mednarodno zaščito: v okviru projekta »S knjižnico do strpnosti« (v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor-Ljudsko univerzo, Slovensko filantropijo, 2 skupini / 24 udeležencev.
- Program »Umovadba«: za osebe v začetni fazi demence in njihove svojce: krepitev spomina, motorike, senzomotorike in govornih veščin (v sodelovanju z Zavodom Aloja): 32 srečanj / 999 udeležencev; predstavitev na Tednu vseživljenjskega učenja-Parada učenja, Maribor, 21.5.
- Programi opolnomočenja odraslih (tudi za invalide) 2025: v sodelovanju z Andragoškim zavodom Maribor-Ljudsko univerzo, v okviru mobilnih svetovalnih obiskov v naših enotah: Hoče, Šentilj, Duplek, Rače, Kungota, Lovrenc na Pohorju, Pobrežje, Selnica ob Dravi: delavnice Kako ohranimo bistre misli, Možganska telovadba, smsPASS, SOS za mobilne naprave, Nemščina na potovanju, Angleščina

na potovanju, Urjenje spomina, Praznični piškoti in chatGPT recepti. Skupno 14 obiskov 148 udeležencev.

- Predstavitve programa Umovadba predstavnikom invalidskih društev na 6. redni seji Sveta invalidov MoM, 21.11.
- Kralji ulice Maribor: vključevanje romske ciljne populacije v knjižnico: Pionirska knjižnica Nova vas in Knjižnica Nova vas, 12. 11. – 13 udeležencev.

9.4. OSVEŠČANJE KADRA O POTREBAH INVALIDOV

V **Mariborski knjižnici** so nadaljevali z dosedanja prasko in vključevali invalidska društva, ki so jim svetovala pri iskanju ustreznih rešitev za invalide. Izpostavili bi Svet invalidov, Društvo študentov invalidov Maribor, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Maribor, Društvo gluhih in naglušnih Podravja idr., ki so pomagala z dragocenimi nasveti pri načrtovanju storitev na področju socialnega vključevanja invalidov.

9.5. INFORMACIJE O DOSTOPNOSTI KULTURNIH DOGODKOV

Svet invalidov MOM je tudi v letu 2025 obveščal invalide o možnosti pridobitve evropske kartice ugodnosti za invalide, na osnovi katere mnoge kulturne ustanove odobravajo popuste. Najbolj neposredno se je to vršilo v informacijski pisarni za invalide, kjer je bilo eno izmed glavnih vprašanj prav zanimanje za ugodnosti na osnovi invalidske kartice ugodnosti.

V Mariborski knjižnici zagotavljajo dostopnost informacij z obveščanjem na svoji [spletni strani](#), stran je prilagojena tudi za slepe in slabovidne. Obveščanje je potekalo je po običajnih kanalih in kontaktih Mariborske knjižnice, posameznih invalidskih društev, dodatno pa tudi preko portala Svet invalidov pri Mestni občini Maribor.

9.6. PODPORA MOM IN SVETA INVALIDOV PRI KULTURNIH PROGRAMIH INVALIDSKIH DRUŠTEV

Člani MD civilnih invalidov vojn Maribor so se tudi v letu 2025 v okviru abonmaja Komedija v Narodnem domu ogledali predstave Prebrisane male laži, Obiski zvonijo vedno ob nepravem času, komedijo Pivo z Gojmirjem Lešnjakom Gojcem in Jašo Jamnikom, komediji Pegule in Analogno s Tadejem Tošem.

V Unionski dvorani Maribor so člani uživali na koncertu Orkestra tonskih umetnikov iz Spodnje Avstrije, na koncertu godalnega orkestra Sinfoniette iz Amsterdama, ob zvokih Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, Filharmonije Brno, Simfoničnega orkestra WDR, v SNG Maribor pa na kulturnem večeru invalidov MOM.

V edinstvenem ambientu Mestnega parka so na jubilejni 10. Operni noči prisluhnili najlepšim melodijam iz operne zakladnice.

Člani Društva študentov invalidov Slovenije, pisarna Maribor, so v letu 2025 sodelovali pri ustvarjanju društvene revije Ekstravagance.

Prav tako so v društvu preko članske liste za obveščanje in preko društvene Facebook strani člane vabili in obveščali o različnih kulturnih prireditvah in dogodkih, ki so omogočali dostopnost in enakopravno udeležbo tudi za invalide, ali na kulturne dogodke, ki so jih pripravili invalidi.

V okviru kulturne sekcije MD delovnih invalidov Maribor deluje ženski pevski zbor, ki je v zadnjem obdobju dosegel zavidljivo raven delovanja in je središče kulturne dejavnosti društva. V letu 2025 je ženski pevski zbor Medobčinskega društva delovnih invalidov Maribor sodeloval na proslavi ob Materinskem dnevu, ob Dnevu odprtih vrat, na 27. srečanju pevskih zborov ZDIS v Slovenski Bistrici, v novembru so nastopale kazinski dvorani SNG Mariboru na »Kulturnem večeru invalidov«. Decembra so nastopale na slovesnosti ob »Mednarodnem Dnevu invalidov«.

V ta del uvrščajo tudi ustvarjalne delavnice in dramsko skupino. V letu 2025 je dramska skupina uspešno nastopila ob kulturnem prazniku Franceta Prešerna, izvedli so recitacije njegovih pesmi, nastopili so ob dnevu invalidov z igro »Čistilka Marija«. Sodelovali so na »Dnevu odprtih vrat« društva v tednu ljubiteljske kulture. Predstavili so se na »Dnevu mobilnosti invalidov«. V okviru zveze kulturnih društev Maribor s tovrstnimi aktivnostmi ne morejo sodelovati, češ da niso kulturno društvo in da nimajo ustreznega statusa na tem področju.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v okviru svojega posebnega socialnega programa izvaja program kulture, v katerem sodeluje 7 – 10 gluhih ali naglušnih članic in članov. V letu 2025 so s svojimi izvirnimi točkami in pantomimo večkrat nastopali na kulturnih prireditvah. Intenzivno spodbujajo gluhe in naglušne osebe k vključevanju na kulturnem področju. Še posebej so ponosni na sodelovanje na ArtKampu-Utrip srčne skupnosti v Mestnem parku v okviru Festivala Lent, kjer so organizirali tudi ure pravljic v slovenskem znakovnem jeziku za najmlajše, predstavili delo društva, slovenski znakovni jezik in »Kulturo gluhih« širši javnosti, nastopili so tudi na 14. kulturnem večeru invalidov v SNG Maribor.

V društvu Sonček – MDCP deluje plesna skupina SONČEK. Tudi v letu 2025 so nadaljevali z izvajanjem plesnega tečaja za osebe na invalidskih vozičkih v spremstvu hodečega soplesalca. Vaje potekajo pod strokovnim mentorstvom in vodenjem Andreja Novotnyja, večkratnega državnega prvaka v latinsko ameriških plesih in usposobljenega vaditelja za ples na vozičkih. Trenutno se tečaja udeležuje 9 parov. Skupaj z gosti je plesna skupina nastopila dne 9.6.2025 na pesem »Ob Dravi v 50-tih«. Ponosni so tudi na uspešno predstavitev plesa na plesni nastop na otvoritvi Dražbe slik v Kamnici, 15. decembra 2025, na pesem »Ob Dravi v 50-tih«. Plesno sezono 2024/25 so zaključili s Plesno produkcijo plesne skupine (9. junij 2025, Amfiteater II. gimnazije).

Člani društva Sonček so sodelovali na Kulturnem večeru invalidov v novembru 2025 z recitacijo kratke zgodbe »Sanje klobučka flaminga« avtorice Štefke Peklar in s točko plesne skupine Sonček na tematiko »Ob Dravi v 50-tih«. Tudi Mojca Golčar se je predstavila s kratko prozo. V sklopu bralnega kluba Sonček, ki deluje v društvu, so srečanje organizirali v enkrat mesečno. V letu 2025 sta se odvila dva termina. Srečanja sta potekali v prostorih društva na Tkalskem prehodu v Mariboru.

Jeseni 2025 so vsem članom omogočili sofinanciranje nakupa filmskih kartic v Kinoboxu in gledaliških abonmajev SNG Maribor ter abonmajev v SNG Maribor. Namen tega programa je predvsem socializacija in vključevanje članov in njihovih svojcev v naravno okolje, predvsem pa doseči, da posameznik v prostem času ne ostaja doma.

V MD slepih in slabovidnih Maribor so v letu 2025 organizirali in izvedli veliko kulturnih programov in aktivnosti: na sedežu društva je bil organiziran kulturni program ob Dnevu žena, prireditve se je udeležilo 22 članov društva in njihovih spremljevalcev, vsak četrti torek v mesecu poteka na sedežu društva Literarni kotiček, udeležuje se ga 10-15 članov društva;

dne 20.06.2025 je potekalo vseslovensko srečanje slepih in slabovidnih žena v Kranju, srečanja se je udeležilo 7 članic; dne 27.5.2025 se je kulturnega srečanja z Adijem Smolarjem v knjižnici Ksaverja Meška v Slovenj Gradcu udeležilo 10 članov; v Kazinski dvorani SNG Maribor je dne 17.11.2025 potekal Kulturni večer invalidov, predstavil se je član društva Goran Glaser z odlomkom iz svoje knjige.

V ZMSS, podružnica Maribor, so sodelovali na Kulturnem večeru invalidov, ki je bil v kazinski dvorani SNG Maribor v mesecu novembru 2025. Tema letošnjega večera je bila »Naš planet – moja in tvoja odgovornost«. Za združenja multiple skleroze Slovenije sta nastopili Silvija Kukovec z avtorskima pesmima »Kje svoboda se skriva?« in »Luč« in Slavica Jaušovec z avtorsko pesmijo »Moja zemlja moj dom«.

10. ŠPORT IN REKREACIJA

V skladu z Nacionalnim programom športa v Republiki Sloveniji so programski cilji za invalide namenjeni predvsem ohranjanju gibalnih sposobnosti, zdravju, revitalizaciji, resocializaciji, razvedrilu in tekmovanjem v okviru možnosti za aktivno športno udejstvovanje. Invalidnim osebam, ki so vključene v organizirano športno vadbo, MOM sofinancira strokovni kader in uporabo objekta.

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 10.1. Spodbujanje aktivnega načina življenja invalidov
- 10.2. Organiziranje skupnih športnih in športno rekreativnih dogodkov v okviru SIMOM
- 10.3. Vzpodbuditi in omogočiti mladim invalidom ukvarjanje s športom
10. 4. Zagotavljanje dostopnosti športnih vsebin in objektov
- 10.5. Izobraževanje za trenerje invalidskih športov za pridobitev licence za trenerja
- 10.6. Možnost termenskega zakupa bazena ali drugih športnih kapacitet

10.1. SPODBUJANJE AKTIVNEGA NAČINA ŽIVLJENJA INVALIDOV

Svet invalidov podpira spodbujanje aktivnega načina življenja med invalidi z organizacijo skupnih športnih dogodkov kot so Športne igre invalidov, športno rekreativno srečanje invalidov in drugi (gl. tč. 10.2.). Pomembno vlogo pri vključevanju invalidov v športno rekreativne dejavnosti imajo invalidska društva.

10.2. ORGANIZIRANJE SKUPNIH ŠPORTNIH IN ŠPORTNO REKREATIVNIH DOGODKOV V OKVIRU SIMOM

Mestna občina Maribor in Svet invalidov MOM spodbujata vključevanje invalidov v športne aktivnosti tudi z organiziranjem športnih prireditev.

ŠPORTNE IGRE INVALIDOV

Športne igre invalidov Maribora 2025, že 15. po vrsti, so potekale na prizoriščih Športnega parka Tabor Maribor v petek, 23.5.2025. Letos se je športnih iger udeležilo 300 tekmovalcev iz 19 invalidskih organizacij s sedežem v Mariboru, prijavljenih je bilo tudi 200 navijačev in spremljevalcev. Prireditev je povezoval Robert Herga, v slovenski znakovni jezik je tolmačila Kaja-Zlatka Frangež. Tekmovalci in prostovoljci so prejeli spominske majice.

S plesno točko Olimpijski duh v glasbi so nas razveselili člani VDC Sožitje Maribor.

Tekmovalci so se pomerili v 8 disciplinah; pikadu, šahu, namiznem tenisu, steznem kegljanju, ruskem kegljanju, metu na koš, metu na koš na vozičkih in košarki na vozičkih. Tekmovalce so spodbujali in podpirali številni navijači. Namen iger je vključevanje invalidov v družbo, vzpostavljanje socialnih stikov ter ohranjanje psihofizičnih sposobnosti invalidov. Športne igre invalidov so dogodek, ki povezuje veliko število invalidov in dokazuje, da se lahko vsakdo vključi v družbeno dogajanje, ne glede na okoliščine in sposobnosti.

Vsi tekmovalci so bili zelo uspešni. Uspelo je tistim, ki so imeli več športne sreče. Najuspešnejšim posameznikom smo podelili 18 kompletov medalj, najboljše ekipe so prejele pokale, člani ekip pa tudi medalje.

Športne igre invalidov 2025 so potekale v veselem vzdušju, kljub tekmovalnosti tekmovalcev. Udeležba je bila ponovno odlična, sodelovalo je 20 invalidskih organizacij, tekmovali so predstavniki 19 organizacij. Zelo smo zadovoljni, da se invalidi z veseljem in množično vključujejo v tovrstne aktivnosti.

Prireditve so podprli in pomagali pri uspešni izvedbi Mestna občina Maribor, koordinatorji, člani delovne skupine za šport in člani Sveta invalidov, predstavnik Šport d.o.o. in ostali prostovoljci, ki so poskrbeli za tekoče dogajanje brez ovir.

Športne igre invalidov (foto: Andrej Mihelič, Darko Šerjan)

Priloga 4: Poročilo s 16. športnih iger invalidov

ŠPORTNO – REKREATIVNO SREČANJE INVALIDOV MARIBORA

Svet invalidov Mestne občine Maribor, DS za šport in rekreacijo, je 29.8.2025 na ŠRC Fontana Maribor organiziral že 12. Športno-rekreativno srečanje invalidov Maribora. Sodelovalo je 180 udeležencev, članov iz 11 mariborskih invalidskih organizacij, skupaj s prostovoljci in gosti. Prireditve je moderiral Robert Herga, v slovenski znakovni jezik je tolmačila Anja Kotnik.

Uvodoma je navzoče pozdravil predstavnik DS za šport Tone Knez. Nato sta prisotne nagovorila podpredsednik Sveta invalidov MOM Mirko Topolovec in podžupan MOM Srečko Vilar. Oba sta vsem zaželela obilo zabave in športne sreče.

Namen srečanja je bilo športno in zabavno druženje invalidov, medsebojno spoznavanje in krepitev medsebojnega sodelovanja.

Člani invalidskih društev iz Maribora so se pomerili v pikadu, igri z metlo, taroku, balinanju in v igri štrbunk. Navzoči so glasno spodbujali svoje športnike. Najuspešnejši so prejeli

praktične nagrade, ki so jih prispevali naši donatorji. Člani društev so z veseljem sodelovali v programu, se družili in se zabavali ob spremljajočih dejavnostih. Priredili smo tudi tombolo in srečelov z bogatimi nagradami naših donatorjev.

Diafit je izvajal brezplačno merjenje sladkorja v krvi in merjenje krvnega tlaka, prvič se nam je predstavila tudi Optika Clarus..

Prireditve je spremljal glasbenik Sebastijan Novak, ki nas je razveseljeval s svojim glasbenim izvajanjem.

O srečanju so poročali tudi mediji. Nekaj povezav: Lokalec.si Mariborinfo. Vabimo k ogledu [novice](#) na spletni strani MOM.

Zahvaljujemo se vsem sodelujočim za sodelovanje, še posebej organizacijskemu odboru. Iskrena hvala tudi podžupanu Srečku Vilarju, Uradu za vzgojo in izobraževanje, zdravstveno, socialno varstvo in Mestni občini Maribor za podporo pri izvedbi prireditve. Hvala tudi vsem sodelujočim članom invalidskih društev za dobro sodelovanje in udeležbo v skupnih aktivnostih, še posebej vodjem posameznih panog za vso pomoč.

Športno-rekreativno srečanje invalidov Maribora 2025 (foto: Darko Šerjan)

Priloga 5: Poročilo o športno-rekreativnem srečanju invalidov 2025

10.3. VZPODBUDITI IN OMOGOČITI MLADIM INVALIDOM UKVARJANJE S ŠPORTOM

Spodbujanje in vključevanje mladih invalidov v športne aktivnosti preko športnih sekcij v invalidskih in humanitarnih društvih in v športnih klubih. MOM z letnim programom športa sofinancira šport invalidov.

10.4. ZAGOTAVLJANJE DOSTOPNOSTI ŠPORTNIH VSEBIN IN OBJEKTOV

SOFINANCIRANJE ŠPORTNIH PROGRAMOV

Šport invalidov ima v vseh svojih raznovrstnih oblikah pomembne psihosocialne učinke (možnost rehabilitacije s pomočjo gibanja, vključevanje v družbo), lahko pa tudi športne učinke (možnost doseganja vrhunskih rezultatov in ukvarjanje s športno rekreacijo). Tako pri nekaterih oblikah zmanjšanih zmožnosti človekove telesne dejavnosti prevladuje izrazito doseganje vrhunskih dosežkov (paralimpijski športi, olimpijada gluhih), drugje pa so v ospredju bolj psihosocialni vidiki (igre specialne olimpijade). Obstajajo pa tudi druge oblike športa invalidov (neparalimpijski športi). Raznolikost športnih dejavnosti na področju športa invalidov kaže tudi sestava osrednje panožne zveze na področju športa invalidov v Republiki Sloveniji, Zveze za šport invalidov Slovenije – Paralimpijskega komiteja Slovenije, ki združuje največje nacionalne invalidske organizacije.

Zaradi interdisciplinarnosti je šport invalidov prepleten z različnimi družbenimi področji, med katerimi sta najpomembnejša zdravstvo ter vzgoja in izobraževanje. Pri njegovem razvoju so poleg športnih društev in drugih športnih organizacij zato udeleženi tudi subjekti iz omenjenih družbenih področij.

V Mariboru se že vrsto let trudimo in posebno pozornost posvečamo sofinanciranju programov športa invalidov, ki ga na našem področju izvajajo številna športna društva, kot tudi društva s področja invalidov.

Športu invalidov se trudimo dati na lokalni ravni poseben pomen, želimo povečati število športno dejavnih invalidov ter pomagati pri vključevanju v športne programe tako na področju športne rekreacije kot tekmovalnega športa.

Sofinanciranje športa invalidov v Mariboru poteka že vrsto let skladno z Odlokom o sofinanciranju letnega programa športa v MOM, Letnim programom športa in Javnim razpisom za sofinanciranje programov športa v MOM. Tako sofinanciramo delo strokovnega kadra, uporabo objekta in izvedbo športnih prireditev. Prav tako so vsako leto v okviru javnega razpisa razpisana sredstva za sofinanciranje programov otrok in mladine s posebnimi potrebami.

Organizacije, ki se ukvarjajo s športom invalidov in z vadbo z otroki s posebnimi potrebami, se vsako leto sofinancirajo na podlagi prijave na javni razpis. V letu 2025 so se na javni razpis Letnega programa športa v MOM prijavi trije subjekti s področja športa invalidov in otrok s posebnimi potrebami.

Na področju športa invalidov in otrok s posebnimi potrebami je MOM sofinancirala strokovni kader, uporabo objekta ter organizacijo prireditev v skupni vrednosti 25.260,57 EUR, od tega 12.999,59 EUR za uporabo prostora ter 11.172,31 EUR za program.

Med invalidi imata šport in rekreacija največje število udeležencev in simpatizerjev.

Šport in telesna aktivnost, primerna za osebe z multiplo sklerozo, lahko prispeva k izboljšanju posameznikove kakovosti življenja, tako v telesnem, psihološkem in tudi v socialnem smislu. Lansko leto so se športniki ZMSS, podružnica Maribor, udeležili tekmovanj v balinanju, v plavanju, v pikadu, v ribolovu, v streljanju, v šahu in v taroku. Zato so imeli člani podružnice, ki so se želeli ukvarjati s športom, preko celega leta organizirane treninge po posameznih panogah. 15.2.2025 je v Grosuplju potekalo tekmovanje v taroku, katerega sta se udeležila 2 člana. 21.6.2025 je potekalo na ribniku v Radvanju tekmovanje v športnem ribolovu. Tega tekmovanja se je udeležila ena članica. 13.9.2025 je v Mariboru potekalo izbirno tekmovanje v balinanju. Tega tekmovanja sta se udeležili moška in ženska ekipa. 5.10.2025 se je moška ekipa podružnice udeležila državnega prvenstva v balinanju, ki je potekalo v Ljubljani.

Udeležili so se tudi Športnih iger invalidov v organizaciji Sveta invalidov Mestne občine Maribor, katerih se je udeležilo 6 članov, in športno-rekreativnega srečanje invalidov na ŠRC Fontana, ter številnih drugih srečanj in prireditev sorodnih društev in organizacij.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 izvajali redni rekreacijski program plavanja v kopališču Pristan in tedensko telovadbo.

Preko članske liste za obveščanje in preko društvene Facebook strani so člane obveščali in vabili na različne rekreativne in športne dogodke, v katere se lahko vključujejo tudi invalidi.

Člani MD civilnih invalidov vojn Maribor so v letu 2025 v okviru športnega programa tekmovali na Športnih igrah CIVS v streljanju z zračno puško, v avtomatskem kegljanju, v balinanju, v vrtnem kegljanju, v pikadu in hoji, 7.- 9. oktobra smo na Zarji na Pohorju izvedli 35. ŠI CIVS v šahu.

V Rogozi je društvo organiziralo meddruštveni turnir v vrtnem kegljanju. Na njem so se njihovi člani pomerili s člani MDCIV Celje in s člani DU Rogoza.

23. maja so sodelovali na 16. Športnih igrah invalidov Maribora.

Osrednji del programa Medobčinskega društva delovnih invalidov Maribor sta rekreacija in šport. Na tem področju deluje kar 8 različnih sekcij, ki omogočajo cca 399 članom tedensko rekreacijo ob organizaciji različnih treningov na področju namiznega tenisa, pikada, balinanja, kegljanj itd. Ob tem se redno udeležujejo na območnih in državnih tekmovanjih. Vsa državna tekmovanja organizira ZDIS, območna tekmovanja pa posamezna društva delovnih invalidov organizirajo po skupno sprejetem programu. Velik uspeh so v letu 2025 dosegli šahisti ekipno s 1. mestom na državnem tekmovanju, prav tako je njihov kegljač dosegel 1. mesto na državnem prvenstvu, ostale sekcije so osvojile mesta med 3. in 7. Prav tako se redno udeležujejo športnih prireditev, ki so namenjena invalidnim osebam v občini Maribor. To so športne igre invalidov na območju dvorane Tabor. So tudi člani Športne zveze Maribor in z njo ves čas aktivno sodelujejo. Udeležujejo se tudi športno-rekreativnega srečanja invalidov na ŠC Fontana v organizaciji Sveta invalidov MOM.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor v programu rekreacije in športa zagotavlja pogoje za razvoj športne rekreacije invalidov sluha, ohranjanje psihofizičnega zdravja in integracije. Pri tem so člani izrazili pohvalno mnenje in so zelo zadovoljni s sodelovanjem med društvi invalidov in si želijo še naprej skupne izvedbe športnih aktivnosti (npr. Športne igre invalidov Maribora, športno rekreativno srečanje invalidov na ŠC Fontana) in tako še naprej zagotavljati ter omogočiti boljše pogoje za enakopravnejšo udeležbo na športnih prireditvah s strani invalidov. V posebnem socialnem programu rekreacije in športa aktivno sodelujejo gluhe in naglušne športnice in športniki, ki dosegajo odlične rezultate. Sofinancer MOM. Za športnike se v društvu trudijo zagotavljati vse pogoje (materialne, kadrovske, organizacijske in tehnične) za delovanje in izvajanje številnih aktivnosti od organiziranja tekmovanj, tako na državni kot mednarodni ravni, kot treninge za gluhe in naglušne člane (smučanje, bowling, odbojko na mivki, kolesarjenje, šah, balinanje, pikado, telovadbo in rekreacijo, badminton, rusko kegljanje, športno ribičijo). V letu 2025 so organizirali 4 športna tekmovanja. Na državnih prvenstvih in društvenih turnirjih so osvojili skupno 32 medalj in pokalov (9x 1. mesto, 12x 2. mesto, 11x 3. mesto).

Društvo SONČEK-Mariborsko društvo za cerebralno paralizo program terapije s pomočjo konj uspešno izvajajo že več let. V aktivnost jahanja se vsakotedensko vključuje 15 otrok in mladostnikov ter 9 odraslih članov s cerebralno paralizo. Potrebno je poudariti, da program jahanja oz. terapij s pomočjo konj poteka v polnem obsegu (odrasli člani jahajo dvakrat na teden, tudi s pomočjo osebnih asistentov), ne glede na vreme (najeto imajo pokrito dvorano). Društvo redno izvaja vadbo plavanja v DC Fontana v Mariboru. Kljub preoblikovanju dejavnosti v Fontani so jim omogočili termin plavanja 1x na teden.

V društvu že vrsto let deluje ekipa boccie, to je prilagojeno dvoransko balinanje za gibalno ovirane osebe, osebe na invalidskih vozičkih, ki se ne morejo udeleževati v drugih športnih panogah. Vadba boccie poteka skozi celotno leto, vsako sredo in soboto. Tekmovalci so v letu 2025 tekmovali v vseh ligaških tekmovanjih in pri ekipnem tekmovanju, in dosegli odlične rezultate. Člani tekmujejo tudi v panogi pikado in namizni tenis. Dne 27. septembra 2025 se

je odviklo področno tekmovalje v pikadu in namiznem tenisu v Izoli, kjer so člani Sončka dosegli dobre rezultate.

V MD slepih in slabovidnih Maribor so bili v letu 2025 zelo športno aktivni. Izvajali so plavanje v bazenih kopališča Pristan in Mariborski otok ter bazenih kopališča v Ravnah na Koroškem in bazene v Slovenj Gradcu. Vrtno kegljanje trenirajo enkrat tedensko na društvenem vrtnu, udeležuje se ga 10 do 15 članov. Redno so izvajali panogo govoreči pikado, kjer so treningi potekali 2 krat tedensko. Enkrat tedensko imajo treninge v steznem kegljanju na dveh kegljiščih Dvorane Tabor Maribor in v Slovenj Gradcu. Njihov član se je udeleževal tekmovalj in turnirjev v showdownu. Zelo uspešni so bili tudi v šahu. Redno se udeležujejo prvenstev, turnirjev in ostalih tekmovalj v vseh panogah, s katerimi se člani ukvarjajo in so tudi zelo uspešni. Prijavili so se tudi na razpis za podelitev priznanj za uspehe v letu 2025 na področju športa invalidov za priznanja Športnik leta 2025, Športnica leta 2025 in Ekiba leta 2025.

10.5. IZOBRAŽEVANJE ZA TRENERJE INVALIDSКИH ŠPORTOV ZA PRIDOBITEV LICENCE ZA TRENERJA

V invalidskih društvih se soočajo z velikim pomanjkanjem trenerjev z licenco za posamezne invalidske športe. Na tem področju bo potrebno najti ustrezno rešitev, ki je še ni.

10.6. MOŽNOST TERMINSKEGA ZAKUPA BAZENA ALI DRUGIH ŠPORTNIH KAPACITET

S souporabo športnih površin bi izboljšali dostopnost, tako cenovno kot organizacijsko, do športnih vsebin. V primeru terminskega zakupa bi lahko npr. bazen ob istem terminu uporabljalo več ljudi in društvo bi jim laže omogočilo potrebno logistiko (spremljevalce, pomočnike, trenerje). Potreben bi bil le dogovor med raznimi deležniki.

11. RELIGIJA

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

11.1. Dostop do veroizpovedi

11.1. DOSTOP DO VEROIZPOVEDI

Zavzemanje za nediskriminacijo in s tem tudi za zagotavljanje dostopnosti in enakih pravic do veroizpovedi je opredeljeno že z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov. Glede na veliko raznolikost verstev se pogosteje pojavlja verska nestrpnost. Zato Svet invalidov MOM spodbuja versko strpnost in ozavešča o pravici do svobodne veroizpovedi.

Za enakopraven dostop do verskih vsebin so največkrat prikrajšane gluhe in naglušne osebe ter bolne in nepokretne osebe v trajni oskrbi. Zato podpiramo vsako prizadevanje, da se tem osebam omogoči željeno oskrbo.

12. VKLJUČENOST INVALIDOV V OBLIKOVANJE POLITIKE IN NAČRTOVANJE INVALIDSKEGA VARSTVA

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

12.1. Vključitev društev v procese oblikovanja politike invalidskega varstva s strani MOM

12.2. Podpora MOM pri vplivanju društev na oblikovanje politike invalidskega varstva

12.3. Zagotavljanje obveščanja o političnih temah

12.4. Posredovanje informacij o volitvah in omogočiti svobodno oddajo volilnega glasu

12.1. VKLJUČITEV DRUŠTEV V PROCESSE OBLIKOVANJA POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA S STRANI MOM

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor so se aktivno vključili v pripravo Strategije socialnega varstva v MOM. Vodstvo in predstavniki Društva pa si aktivno prizadevajo za izenačevanje pravic invalidov. Pri pripravi Zakonov podajajo pisne pobude za zagotovitev pravic osebam z okvaro sluha, v letu 2025 so se večkrat udeležili delovnih sestankov pri poslancih Državnega zbora RS. Prav tako pa strokovni delavec-sekretar Milan Kotnik aktivno sodeluje v delovnih skupinah za pripravo sistemske zakonodaje na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije ter v delovni skupini NSIOS za dolgotrajno oskrbo ter delovni skupini NSIOS za osebno asistenco. V društvu so v letu 2025 podali več zakonodajnih pobud: Podaljšanje trajnostne dobe in ustrezne cenovne kategorije slušnih aparatov glede na izgubo sluha za naglušne uporabnike, kar so ob podpori Sveta invalidov MOM naslovili na ZZZS. Milan Kotnik, strokovni delavec-sekretar Društva in predsednik Sveta invalidov pa je večkrat predlagal zakonodajalcem, da zagotovijo bolj enakopravno vključevanje invalidov sluha: večji komunikacijski dodatek za gluhe osebe, večje število vavčerjev za pravico do uporabe slovenskega znakovnega jezika v vseh življenjskih situacijah.

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 na področju mladinskega dela izvedli projekt Opolnomočenje mladih invalidov za zagovorniške aktivnosti. Prav tako so partnerji v Erasmus+ projektu ACT-YOU, katerega cilj je izboljšanje znanja mladinskih delavcev za izvajanje vključujočih lokalnih in mednarodnih aktivnosti za mlade z invalidnostjo in iz drugih ranljivih skupin.

Invalidska društva so vključena v procese oblikovanja politike invalidskega varstva tudi preko Sveta invalidov in njegovih delovnih skupin. Strokovni delavki društva študentov invalidov Slovenije v Svetu invalidov Mestne občine Maribor na primer vodita delo delovnih skupin: Delovne skupine za zaposlovanje in socialno varnost, Delovne skupine za zakonodajo in Delovne skupine za dostopnost.

12.2. PODPORA MOM PRI VPLIVANJU DRUŠTEV NA OBLIKOVANJE POLITIKE INVALIDSKEGA VARSTVA

Invalidi nimajo neposrednega vpliva na oblikovanje politike invalidskega varstva. Pomemben organ, ki invalidom omogoča vplivanje na oblikovanje politike, je v Mariboru Svet invalidov MO Maribor, saj lahko vključeni predstavniki invalidov dajejo pobude, izražajo mnenja in hitreje in bolj učinkovito rešujejo nastale težave. MO Maribor podpira delovanje Sveta invalidov, v letu 2025 je MOM za delovanje Sveta invalidov zagotovila 14.200 EUR. Preko Sveta invalidov so občinske službe obveščale invalide o aktualnem dogajanju (posvet o izvajanju razpisov v MOM in drugo), pomembna problematika invalidov se obravnava na sejah Sveta invalidov, skupaj z vodstvom MOM in pristojnimi službami pa se skušajo čim hitreje najti rešitve.

12.3. ZAGOTAVLJANJE OBVEŠČANJA O POLITIČNIH TEMAH

Invalidi so o dogajanju na lokalni politični sceni dobro obveščeni. Za redno informiranje invalidov o obravnavanih gradivih prek spletne pošte redno skrbi Služba za delovanje Mestnega sveta MO Maribor. Vsa gradiva, vabila in zapisniki sej so javno dostopni na [uradni spletni strani MO Maribor](#). V Svetu invalidov in med strokovnimi službami MOM poteka izmenjava informacij o aktualnih tematici, ki zadeva tudi invalide. Zelo pomembno pa je tudi organiziranje skupnih dogodkov, kjer se srečujejo predstavniki različnih invalidnosti, sklepajo prijateljstva in izmenjujejo informacije in skupaj pripravljajo predloge za izboljšanje položaja vseh invalidov.

Predstavniki invalidskih in humanitarnih društev sodelujejo tudi v oblikovanju politike na državni ravni, s članstvom v Svetu invalidov Slovenije, v Svetu FIHO, kot člani raznih komisij ali preko predstavnikov zvez društev.

12.4. POSREDOVANJE INFORMACIJ O VOLITVAH IN OMOGOČITI SVOBODNO ODDAJO VOLILNEGA GLASU

Pri vsakih volitvah se javno objavijo vse informacije o volitvah, tako glede možnosti volitev kot informacije o dostopnih voliščih. Omogočeno je tudi glasovanje na volišču, opremljenim z glasovalno napravo. Vsa volišča v Mestni občini Maribor so dostopna invalidom.

13. OBČINSKI AKTI

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 13.1. Spremljanje neustreznih zakonskih ureditev preko invalidskih društev in iskanje možnosti za njihovo izboljšanje
- 13.2. Pobude za sprejemanje in izvajanje občinskih aktov
- 13.3. Podpora MOM pri dajanju pobud in vplivanju na sprejemanje zakonodaje na nacionalni ravni
- 13.4. Dostopnost občinskih aktov v pripravi

13.1. SPREMLJANJE NEUSTREZNIH ZAKONSKIH UREDITEV PREKO INVALIDSKIH DRUŠTEV IN ISKANJE MOŽNOSTI ZA NJIHOVO IZBOLJŠANJE

Člani delovne skupine Sveta invalidov za področje zakonodaje in ostalih skupin Sveta invalidov so mnenja, da občinski akti, zahvaljujoč dobremu sodelovanju z invalidi v preteklih letih, večinoma ustrezno urejajo invalidska vprašanja in se dobro izvajajo. Po potrebi pa Svet invalidov poda pobudo za spremembo posameznega akta. Občinske službe z invalidi dobro sodelujejo in so tudi pobude Sveta invalidov pozitivno sprejete.

Svet invalidov MOM s svojimi delovnimi skupinami tudi sam sprejema pravilnike in druge akte, potrebne za delovanje Sveta in izvajanje aktivnosti Sveta invalidov. Tako so sprejeli akte in spremembe aktov: Poslovnik Sveta invalidov MOM, Pravilnik o Športnih igrah invalidov, Pravilnik o podelitvi priznanj za uspehe na področju športa invalidov in druge.

13.2. POBUDE ZA SPREJEMANJE IN IZVAJANJE OBČINSKIH AKTOV

Svet invalidov daje pobude za dopolnitve in spremembe občinskih aktov. Tudi v letu 2025 so invalidi sodelovali pri evalvaciji Strategije socialnega varstva Mestne občine Maribor 2023 – 2030 pri nadgradnji v kreiranju mreže socialnovarstvenih programov Maribor zDRAVka.

13.3. PODPORA MOM PRI DAJANJU POBUD IN VPLIVANJU NA SPREJEMANJE ZAKONODAJE NA NACIONALNI RAVNI

Podpora in sodelovanje pri in vplivanju na sprejemanju zakonodaje na nacionalni ravni se je v preteklosti že izkazalo za učinkovito, zato je smiselno s tem nadaljevati.

13.4. DOSTOPNOST OBČINSKIH AKTOV V PRIPRAVI

Občinski akti v pripravi so dostopni javnosti kot gradivo sej Mestnega sveta. Služba za delovanje Mestnega sveta MOM skrbi za redno informiranje invalidov o obravnavanih gradivih prek spletne pošte. Gradiva so objavljena na [spletni strani MOM/gradiva](#) 7 dni pred obravnavo na seji. V letu 2025 so invalidi tudi aktivno sodelovali pri evalvaciji strategije socialnega varstva MOM ter nadgradnji v kreiranju mreže socialnovarstvenih programov Maribor zDRAVKA. MOM zaposluje tudi administrativno-tehnično pomoč, ki deluje tudi v informacijski pisarni za invalide.

14. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 14.1. Brezplačna uporaba prostorov MOM
- 14.2. Sofinanciranje programov invalidskega varstva
- 14.3. Sofinanciranje programov športa invalidov
- 14.4. Sofinanciranje zaposlitev invalidov v programih javnih del
- 14.5. Vsebinska in finančna podpora osveščanju javnosti
- 14.6. Finančna in vsebinska podpora svetu invalidov

14.1. BREZPLAČNA UPORABA PROSTOROV MOM

Mestna občina Maribor nudi invalidom svoje prostore v brezplačno uporabo za seje, predavanja in ostale prireditve, ki jih organizira Svet invalidov MOM ali invalidska društva. Tudi organizacije in zavodi v večinski občinski lasti po potrebi zagotovijo brezplačno uporabo svojih prostorov. Mestna občina Maribor pa oddaja invalidskim društvom v brezplačen najem celotno stavbo Doma invalidskih društev Maribor, v katerem je svoje prostore našlo 8 društev. Na ta način podpira njihova prizadevanja za izboljšanje enakih možnosti za invalide v MOM.

14.2. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV INVALIDSKEGA VARSTVA

Sofinanciranje programov invalidskih društev ter drugih organizacij, ki izvajajo programe za invalide, je bilo izvedeno na osnovi dveh javnih razpisov v letu 2025 in sicer »programi za krepitev zdravja« in »socialnovarstveni programi«. Za socialnovarstvene programe je bilo namenjenih 185.318,00 EUR, za programe za krepitev zdravja pa 41.000,00 EUR.

Socialno varstvo

Temeljna izhodišča politike socialnega varstva lokalne skupnosti in zastavljenega finančnega načrta, na področju socialnega varstva v letu 2025 se ne spreminjajo glede na predhodna leta.. Sledijo osnovnim ciljem, da se v mestu zagotovijo take razmere in pogoji, ki bodo posameznikom v povezavi z drugimi osebami v družinskem, delovnem in bivalnem okolju omogočali dosegati raven kakovosti življenja, ki bo primerljiva z drugimi v okolju in bo ustrezala merilom človeškega dostojanstva s predpostavko, da je za socialno varnost in

svojo blaginjo ter blaginjo družine najprej odgovoren vsak sam. Cilju se bomo približali, ko bomo s programi, projekti in celotnim upravnim delovanjem zagotovili vključenost vseh skupin prebivalstva in posameznikov, ki to potrebujejo, tudi invalidov.

Zakonsko opredeljeni programi:

Pomoč družini na domu je socialno varstvena pravica do storitve, namenjene starim, bolnim in invalidnim osebam, ki lahko s pomočjo varno in dostojno živijo v svojem domačem okolju, tako da se odloži potreba po institucionalnem varstvu. Način financiranja storitve pomoč na domu določa Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev, oprostitve plačil pa Uredba o merilih za določanje oprostitev pri plačevanju socialno varstvenih storitev.

V Mariboru od leta 2001 deluje Javni zavod Center za pomoč na domu Maribor. Ta socialno varstveni zavod, katerega ustanoviteljica je Mestna občina Maribor, v okviru svoje dejavnosti izvaja storitev pomoč na domu kot javno službo, EU projekte (delovna terapija, fizioterapija) in Družabništvo in spremstvo za starejše, bolne in invalidne osebe ter socialni servis. Že nekaj let je vključenih okoli 500 občanov povprečno na mesec.

Finančno najobsežnejša socialnovarstvena pravica v občinskem programu je institucionalno varstvo. Realizacija znaša okoli polovice celotnega področja proračunske porabe – socialno varstvo. Pravica je opredeljena v Zakonu o socialnem varstvu, Pravilniku o standardih in normativih za opravljanje socialnovarstvenih storitev, Pravilniku o metodologiji za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev in Uredbi o merilih za določanje oprostitev pri plačilih socialno varstvenih storitev in je namenjena starejšim od 65 let in mlajšim invalidnim osebam, ki so se zaradi zdravstvenih, socialnih ali drugih razlogov odločili, da se preselijo v institucijo, stanovanjsko skupino ali drugo družino, ki uporabnikom nadomeščajo ali dopolnjujejo funkcijo doma ali lastne družine. Institucionalno varstvo obsega osnovno oskrbo, socialno oskrbo in zdravstveno varstvo v skladu z veljavno zakonodajo.

Do plačila oz. doplačila oskrbnih stroškov je bilo v letu 2025 upravičenih cca 450 oseb mesečno v skupaj 44 vseh vrstah institucionalnih zavodov in sicer: splošni socialni zavodi, kombinirani zavodi, posebni socialni zavodi in stanovanjske skupine v okviru javne službe v Polžu, Zvezi sonček, v Medobčinskem društvu Sožitje in izven mreže javne službe v skladu z zakonsko možnostjo systemskega reševanja institucionalnega varstva na osnovi pogodb, v sodelovanju s Centrom za socialno delo Maribor, to je v Ozari, Zavodu Franko in društvu Altra.

V letu 2025 se je postopoma pričelo uveljavljanje pravic iz Zakona o dolgotrajni oskrbi. Obveznost lokalne skupnosti je zagotoviti mrežo dolgotrajne oskrbe na domu, za kar smo sklenili ustrezno pogodbo z dvema javnima zavodoma, Center za pomoč na domu Maribor in Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca.

Občinski programi:

Kot ostale ranljive skupine se invalidi vključujejo v občinske socialnovarstvene programe: Socialna kuhinja, Zavetišče za brezdomce, Materinski dom, Varna hiša, Center za preprečevanje odvisnosti, ZRNO, TOTI DCA, ter denarne socialne pomoči, Karitas in Rdeči križ, e-oskrba.

S samostojnimi pogodbami smo dodatno še sofinancirali prevoze invalidnih oseb Sončku – mariborsko društvo, MD Sožitje, Društvu paraplegikov Podravja in Društvu študentov invalidov.

Sofinanciranje programov invalidskih društev ter drugih organizacij, ki izvajajo programe za invalide je bilo izvedeno na osnovi dveh javnih razpisov v letu 2025 in sicer »programi za krepitev zdravja« in »socialnovarstveni programi«. Tudi programe javnih del na področju socialnega varstva so izvajala invalidska društva ali so bili namenjeni populaciji invalidov in jih je v sofinanciranje in naročništvo v letu 2025 prevzela Mestna občina Maribor.

Priloga 6: Sofinanciranje programov za krepitev zdravja 2025

Priloga 7: Sofinanciranje socialno varstvenih programov 2025

Priloga 8: Sofinanciranje javnih del 2025

V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor so zelo veseli sofinanciranja MOM za izvajanje posebnih socialnih programov za osebe z okvaro sluha, hkrati pa želijo opozoriti na iz leta v leto manj dodeljenih sredstev iz naslova javnih razpisov. Zaradi vedno večjih stroškov za uporabo prostorov od elektrike do ogrevanja in stroškov dela ter obenem v enaki meri kot pretekla leta odobrenih sredstev s strani MOM obstaja vedno večja bojazen, da bodo društveni programi okrnjeni za to najbolj ranljivo skupino prebivalcev ob dejstvu, da je DGNP edina nevladna organizacija, ki nudi te storitve gluhim, naglušnim in gluhoslepim v njim prilagojenih oblikah in specifičnih načinih komunikacije in v slovenskem znakovnem jeziku v Mariboru in širše v Podravju.

14.3. SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA INVALIDOV

Posebno pomembna podpora MOM invalidom je sofinanciranje programov športa. Šport je namreč za invalide skupaj s socialnim vključevanjem najpomembnejše področje delovanja. S pomočjo športa invalidi ohranjajo psihofizično stanje ali izboljšujejo zdravje in kondicijo. Prav tako pa je ukvarjanje s športom priložnost za vzdrževanje socialnih stikov in za družabništvo. (gl. tudi tč. 10.4.)

14.4. SOFINANCIRANJE ZAPOSILITEV INVALIDOV V PROGRAMIH JAVNIH DEL

Tudi programe javnih del na področju socialnega varstva so izvajala invalidska društva ali so bili namenjeni populaciji invalidov in jih je v sofinanciranje in naročništvo prevzela Mestna občina Maribor. V letu 2025 je bilo to 18 izvajalcev javnih del, ki so izvajali 19 programov (družabništvo in spremljanje, pomoč starejšim invalidom, socialno vključevanje posebej ranljivih skupin, pomoč pri izvajanju programov ohranjanja zdravja).

14.5. VSEBINSKA IN FINANČNA PODPORA OSVEŠČANJU JAVNOSTI

V vseh Mestnih četrtih in Krajevnih skupnostih v MOM so v letu 2025 izvajali aktivnosti za invalide in starejše. Vse aktivnosti so bile za udeležence brezplačne: srečanja oz. druženja starejših v prostorih MČ in KS, v sodelovanju z različnimi društvi; predavanja in predstavitve na temo zdravja, npr. prva pomoč, demenca; periodične meritve krvnega pritiska in sladkorja v krvi, individualna svetovanja in informiranje starejših o možnostih vključitve v preventivne programe (v sodelovanju s patronažno službo Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor); redno sodelovanje z Rdečim križem na področju skrbi za starejše; različne športne in sprostitevne aktivnosti, prilagojene starejšim; igranje družabnih iger, šaha, namiznega tenisa, ruskega kegljanja, pikada (skozi vse leto).

Tudi Svet invalidov in mariborska invalidska društva so zelo aktivna v ozaveščanju javnosti. MOM podpira ozaveščanje javnosti s sofinanciranjem programov invalidskih in humanitarnih organizacij. MOM finančno podpira tudi programe in skupne akcije ozaveščanja v organizaciji Sveta invalidov, ki potekajo v sodelovanju z invalidskimi organizacijami. Podporo nudi tudi občinska služba za stike z javnostjo in tajništvo Sveta invalidov MOM. V letu 2025 je Svet invalidov na tem področju realiziral naslednje skupne aktivnosti:

- Sodelovanje z ozaveščanjem na Art kampu v okviru festivala Lent
- 10 društev je sodelovalo v ozaveščanju na Dnevu mobilnosti invalidov v okviru Evropskega tedna mobilnosti 2025
- Izdaja 16. številke glasila Svet invalidov
- Izjava za javnost ob mednarodnem dnevu invalidov, 3. decembru

Na Mestni občini Maribor deluje informacijski pisarni za starejše, ki deluje od oktobra 2022, info pisarna za invalide pa deluje že od leta 2010.

14.6. FINANČNA IN VSEBINSKA PODPORA SVETU INVALIDOV

Mestna občina Maribor je v letu 2025 za delovanje Sveta invalidov namenila 14.000 EUR, realizacija je bila 12.406 EUR. S strani MOM je posebej financirana še administrativno-tehnična pomoč Sveta invalidov, ki hkrati deluje v informacijski pisarni za invalide. Večina projektov za realizacijo Akcijskega načrta je financiranih preko služb in uradov MOM, ki te projekte izvajajo. Iz sredstev za delovanje Sveta invalidov se financirajo skupne prireditve (športne igre invalidov, kulturni večer invalidov), akcije ozaveščanja (časopis Svet invalidov, dan mobilnosti invalidov), razne promocijske dejavnosti in tolmač slovenskega znakovnega jezika, ki se zagotovi ob prisotnosti gluhih uporabnikov na seja Sveta in na dogodkih v organizaciji Sveta invalidov ali MO Maribor.

15. USPOSABLJANJE STROKOVNEGA KADRA

Zadali smo si:

- 14.1. Zagotavljanje strokovnega kadra
- 14.2. Usposabljanje občinskega kadra
- 14.3. Usposabljanje upravnih delavcev
- 14.4. Usposabljanje in osveščanje drugega strokovnega kadra

14.1. ZAGOTAVLJANJE STROKOVNEGA KADRA

V Sloveniji predstavniki stroke ugotavljajo veliko pomanjkanje strokovnega kadra za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. Zato za ustrezne poklice, npr. defektologa, tiflopedagoga in druge poklice s področja specialne pedagogike predlagamo uvedbo štipendij in zagotovljeno zaposlitev po končanem študiju. To je potrebno urediti na ravni države. Na lokalni ravni pa v posameznih društvih izvajajo usposabljanje kadra v okviru svojih programov.

Na področju usposabljanja strokovnega kadra so v Društvu študentov invalidov za zaposlene na Univerzi v Mariboru, Univerzi v Ljubljani, ter na samostojnih visokošolskih zavodih in v mednarodnih projektih izvedli številna predavanja in delavnice s področja podore študentom s posebnimi potrebami in oblikovanja vključujočega študijskega okolja. Tudi sodelavci društva smo se udeležili različnih izobraževanj in delavnic s področja dostopnosti, komuniciranja z javnostmi, pravicah invalidov in podobno.

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor redno skrbi za usposabljanje strokovnega kadra in s tem za strokovnost izvajanja posebnih socialnih programov, ki jih izvajajo za invalide sluha v Mariboru in širše v Podravju.

14.2. USPOSABLJANJE OBČINSKEGA KADRA

Izvajanje rednih izobraževanj, vključno z osveščanjem o posebnih potrebah invalidov in kodeks ravnanja z invalidi.

14.3. USPOSABLJANJE UPRAVNIH DELAVCEV

Usposabljanja upravnega kadra potekajo po rednem načrtu glede na izražen interes zaposlenih. V letu 2025 v organizaciji invalidskih društev ni bilo osveščanja o invalidih, v organizaciji MOM pa je potekalo izobraževanje občinskih delavcev o potrebah in posebnostih starejših.

14.4. USPOSABLJANJE IN OSVEŠČANJE DRUGEGA STROKOVNEGA KADRA

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor redno skrbi za usposabljanje strokovnega kadra in s tem za strokovnost izvajanja posebnih socialnih programov Društva, ki jih izvajajo za invalide sluha v Mariboru in širše v Podravju.

16. SPREMLJANJE IN UGOTAVLJANJE UČINKOV SPREJETIH UKREPOV

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 16.1. Periodično spremljanje sprejetih učinkov
- 16.2. Javno objavljane dokumentov o delovanju sveta invalidov

16.1. PERIODIČNO SPREMLJANJE SPREJETIH UČINKOV

Svet invalidov na svojih sejah dosledno spremlja izvajanje sprejetih sklepov in podanih pobud, pregled realizacije sklepov je redni del dnevnega reda vsake redne seje. Prav tako se spremlja izvajanje dogovorjenih ukrepov v delovnih skupinah. O delovanju MOM in sveta invalidov na področju invalidske problematike se pripravljajo podrobna letna poročila, ki se predstavijo Mestnemu svetu MOM in posredujejo na ZDIS

16.2. JAVNO OBJAVLJANJE DOKUMENTOV O DELOVANJU SVETA INVALIDOV

Na spletni strani MOM/invalidi sproti objavljati dokumente o delovanju SIMOM, da lahko tudi javnost oceni uspešnost delovanja in se poveča možnost za nove predloge rešitev preko podanih pripomb in predlogov invalidov, ki to stran spremljajo.

17. MEDNARODNO SODELOVANJE

V Akcijskem načrtu smo si zadali:

- 17.1. Izmenjava mednarodnih dobrih praks
- 17.2. Podpora pri prijavih projektov s priporočili in prijavi projektov skupaj z MOM

17.1. IZMENJAVA MEDNARODNIH DOBRIH PRAKS

V Društvu študentov invalidov so v letu 2025 nadaljevali s partnerstvom v mednarodni mreži LINK, kjer se združujejo nevladne organizacije in univerze, ki si prizadevajo za bolj dostopno visoko šolstvo in se udeležujejo rednih letnih srečanj mreže, kjer si izmenjujejo izkušnje in dobre prakse.

SLO CANIS je v letu 2025 aktivno sodelovanje s 30 evropskimi državami pri evropski standardizaciji na področju psov pomočnikov obrodilo sadove. Pet standardov od šestih je že izdanih. Prvi evropski, unikatni standard za pse pomočnike nosi številko: SIST EN 17984-1-5:2025. Vse letošnje konference in delovni sestanki komisij so potekale virtualno preko ZOOM ali v živo (12 srečanj). Plenarni zasedanji sta se odvili marca v Pragi in decembra v Delftu na Nizozemskem. CANIS se namreč preko Slovenskega inštituta za standardizacijo SIST (preko katerega je Slovenija aktivno vključena v oblikovanje evropskega standarda CEN TC 452 – Psi pomočniki) redno udeležuje vseh konferenc, trije člani so tudi eksperti v šestih delovnih skupinah CEN/TC 452.

Slovenija se s svojima, resornim ministrstvom – MDSSZ, MZ ter Zavodom za zdravstveno zavarovanje, ni nikoli vključila v tako pomemben projekt za invalide, kot je prav evropska standardizacija za pse pomočnike. Društvo SLO-CANIS se preko Slovenskega inštituta za standardizacijo SIST (preko katerega je Slovenija aktivno vključena v oblikovanje evropskega standarda CEN TC 452 – Psi pomočniki) redno udeležuje vseh konferenc, dva člana sta tudi eksperta v šestih delovnih skupinah CEN TC 452. Skupaj, še s tremi slovenskimi organizacijami: Slovensko zvezo paraplegikov, Zavodom Pet in Društvom Tačke pomagačke so pripravili izvedbeni EU standard za terapevtske pse, kot inovativen doprinos na področju tovrstne kinologije, ki je objavljen in je že v veljavi. Zelo podrobno spremljajo tudi druge evropske dokumente in standarda, ki so smiselno navezujejo na naše standarde. Še enkrat so dokazali, da znamo sodelovati s sorodnimi organizacijami tako v svetu kot tudi doma. Obiskali so pobudnike za ustanovitev šole za pse vodiče v Litvi in z njimi nadaljujejo konkretno sodelovanje v letu 2025 pri strokovnem delu.

Pomemben dogodek zanje je bil v februarju 2025, ko so prvič obiskali potencialne vaditelje za šolanje psov vodičev v Vilni, Litva. Izpeljali so prva dva modula za izobraževanje dveh potencialnih vaditeljic. Projekt je odlično uspel, saj je v avgustu 2025 vaditeljica zelo uspešno opravila izpit s prvim psom vodičem v Litvi. Projekt je podprla tudi Evropska zveza psov vodičev, pod okriljem katere sta dva inštruktorja SLO Canisa projekt izpeljala za Litvo. Rezultat tega je sprejem zakona o psih pomočnikih, prvi tovrstni v Litvi. Vključili so vse predloge SLO Canisa, na kar so še posebej ponosni.

V REPS je letošnji največji tekmovalni dosežek Eurocup RH-WB, v kraju Hracholuski-Češka, ko so njihovi člani v iskanju in pomoči potrebnim pri reševanju iz vode po najtežjem programu nivoja B zasedli prvo, drugo in tretje mesto. Kar je posledica odličnih treningov reševanja iz vode. Poudariti želijo, da so trenutno edino slovensko društvo iz vrst reševalcev, katerega člani imajo najvišje možne izpite za reševanje iz vode s pomočjo reševalnih psov. Organizirali so tudi dva izpita za vse discipline po IRO programu v Bergamu v Italiji. Član Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor dr. Matjaž Debevc, izr. prof., je izvoljen predstavnik za Slovenijo v Svetovni organizaciji gluhih za področje informacijske tehnologije in dostopnosti informacij. Prav tako je zaradi svoje strokovnosti in prizadevnosti izvoljen v Projektno skupino Sveta za človekove pravice o dostopnosti za invalide pri Organizaciji združenih narodov, kjer aktivno sodeluje že več kot tri leta.

Združenje multiple skleroze Slovenije je članica obeh največjih svetovnih organizacij: MSIF (Multiple sclerosis international federation) in EMSP (European multiple sclerosis platform). Sodelovanje z mednarodnimi organizacijami je za Združenje multiple skleroze Slovenije zelo pomembno, saj pripomore k še boljši osveščenosti o vseh raziskavah in dosežkih na področju zdravljenja in obravnave oseb z MS.

17.2. PODPORA PRI PRIJAVAH PROJEKTOV S PRIPOROČILI IN PRIJAVA PROJEKTOV SKUPAJ Z MOM

Podpora MOM pri prijavih projektov – s širjenjem informacij o objavljenih razpisih, svetovanje in pomoč pri prijavi in prijavi projektov v sodelovanju MOM in invalidskih društev. Ta cilj še ni zaživel.

III. SKLEPNE MISLI

DRUŠTVO GLUHIH IN NAGLUŠNIH PODRAVJA MARIBOR

1. Sodelovanje in partnerstvo v projektu »Občina po meri invalidov« V Društvu gluhih in naglušnih Podravja Maribor (DGNP Maribor) ocenjujemo sodelovanje pri realizaciji Akcijskega načrta v letu 2025 kot konstruktivno in pomembno. Kot aktivni partner v projektu »Občina po meri invalidov« se zavedamo, da je osveščanje širše javnosti o življenju v svetu tišine predpogoj za inkluzivno družbo. Iskreno se zahvaljujemo vodstvu Mestne občine Maribor, strokovnim službam ter vsem sodelujočim invalidskim društvom in javnim institucijam. Vaša podpora dokazuje, da razumete naša prizadevanja za izenačevanje možnosti invalidov in ste pripravljeni prisluhniti specifičnim potrebam naše skupnosti.
2. Nenadomestljiva vloga specializiranih socialnih programov Poudariti moramo, da DGNP Maribor deluje kot edina nevladna organizacija v Mariboru in širši regiji, ki izvaja visoko specializirane socialne programe za gluhe, naglušne in gluhoslepe osebe. S svojim strokovnim delom ne le dopolnjujemo državno skrb, temveč pogosto zapolnjujemo sistemske vrzeli, ki bi sicer ostale nepokrite. Naši programi – od socialnega svetovanja, psihosocialne podpore, tolmačenja v slovenski znakovni jezik, do delavnic socialnih veščin in medgeneracijskega druženja – niso le storitve, temveč so življenjska linija, ki preprečuje socialno izolacijo, revščino in duševne stiske. S tem neposredno omogočamo, da uporabniki ostajajo aktivni člani lokalne skupnosti.
3. Izzivi in nujni ukrepi za prihodnost Kljub doseženemu napredku opozarjamo, da ostajajo osebe z okvaro sluha ena izmed socialno in komunikacijsko najbolj ranljivih skupin. Za zagotovitev resnične enakopravnosti je nujna nadgradnja podpore s strani MOM in države. Za prihodnje obdobje izpostavljamo naslednje ključne prioritete:
Sistemska finančna stabilnost: Apeliramo na nujnost povečanja finančnih sredstev za izvajanje programov, ki so se zaradi inflacije in večjih potreb na terenu podražili. Predlagamo prehod na večletne pogodbe o sofinanciranju, s čimer bi zagotovili stabilen in kontinuiran proces pomoči, brez vsakoletne negotovosti.
Komunikacijska dostopnost: Nujno je zagotavljanje dosledne dostopnosti do tolmačev za slovenski znakovni jezik v vseh javnih institucijah MOM ter izboljšanje informacijske dostopnosti (podnapisi na dogodkih, spletnih straneh in v video vsebinah občine).
Usposabljanje kadrov: Spodbujanje usposabljanja strokovnega kadra v javni upravi za osnovno sporazumevanje in razumevanje specifik gluhih in naglušnih.

Verjamemo, da bomo s skupnimi močmi in posluhom odločevalcev preseгли ovire tišine. Le s sistemsko, dolgoročno in stabilno podporo lahko invalidom sluha zagotovimo tisto, kar jim pripada – polno vključenost v družbo in dostojanstveno življenje v Mestni občini Maribor.

Ernestina Savski,
predsednica

MEDOBČINSKO DRUŠTVO DELOVNIH INVALIDOV MARIBOR

Finančno stanje društva je osrednja skrb vodstva društva. Zato smo temu vprašanju posvetili kar največ pozornosti. Ob izjemno obsežnem programu, ki ga društvo ima skozi vse leto, je težko zagotoviti ustrezna finančna sredstva. Brez angažiranja članstva, programa ne bi mogli uspešno izvesti. Društvo ima 1492 članov in čez 320 simpatizerjev. Finančnih sredstev je vse manj in manj, zato je sodelovanje pri vodenju društva vse manj ljudi pripravljenih za to delo.

Predlagamo, da bi se tudi Mestni svet invalidov osredotočil na razpravo o možnostih financiranja invalidskih društev v naši občini in s svojo aktivnostjo omogočil, da tudi te organizacije izvajajo svoje programe v pozitivnem smislu.

Nenazadnje, delovanje takega društva zahteva tudi uspešno sodelovanje z različnimi poslovnimi partnerji, kot npr. Uri Soča, ki nam omogoča zaposlitev invalidov, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, SI MOM, z drugimi občinami in Zdravstveni dom Adolfa Drolca.

V letu 2026 si predvsem na področju financ ne obetamo bistvenih pozitivnih rezultatov in še naprej bomo soočeni z različnimi težavami pri uresničevanju in izvajanju našega programa.

Predsednik MDDIM:
Topler Emerik

Priloge:

Priloga 1: Glasilo Svet invalidov, 16. številka

Priloga 2: Sporočilo za javnost ob mednarodnem dnevu invalidov 2025

Priloga 3: Aktivnosti Danova next - predstavitev

Priloga 4: Poročilo o 16. športnih igrah invalidov

Priloga 5: Poročilo o športno-rekreativnem srečanju invalidov 2025

Priloga 6: Sofinanciranje programov za krepitev zdravja v MOM 2025

Priloga 7: Sofinanciranje socialnovarstvenih programov v MOM 2025

Priloga 8: Sofinanciranje programov javnih del v MOM 2025